МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

Ера 1

ОКТЯБРЬ 1959 шу

№ 79 (2391)

Мах 20 пп.

Партийни дешара идейни боарам лакхбе

Тахан долалу партийни дешара системе керда шу. Ахкана перерыв хиннечул тIехьагIа юха а боллургба коммунисташ дIахо шоай политически кхетам лакхбе. Идеологически фронта керттера ярех участок я партийни дешара системе коммунисташ IомабаР.

Партийни дешар дика вIашагIделла дIадахьара чIоагIа теркам тIабохийт коммунистически партеи цун Центральни Комитетои. Из да коммунисташ кхетам дикагIа болаш а нийса доацача гIулакхашта духьал майрагIа кьовсам лелабеш а уж хилар. Цудухьа беррига парте членаш, еррига актив декхарийла я хадданза марксизм-ленинизм IомаР, революционни теори йовза. ДIадахача шера республикерча партийни организацеша боккха болх баьб коммунисташта марксистско-ленинскин дешар хьехилга дIахо тоадара тIехьа. Цудухьа хьалха дIадахача шерашкарчул дикагIа кхоачашдаьд марксизм-ленинизм IомаяРа декхар. Кьаьстта теркам тIабахийта IомадаьД ССКП истори.

Дика хьокхамаш долаш чакхдаьннад кадрашта экономически дешар хьехареи марксистско-ленински философи хьехареи гIулакх а. Политшколашка дешаш коммунисташ а духхагIа хиннаб.

Дика пропагандисташ хьакъоастабари хадданза царца болх бари бахьан долаш кружокашкарчеи, школашкарчеи, семинарашкарчеи занятей идейни боарам лакхбе а коммунизм хьалъяра практикаца дикагIа бувзам болаш марксистско-ленински теори IомаР а вIаштIехьа даьлар дIадахача дешара шера. ДуххагIа долча даькъе из нийсделар ССКП XXI съезда историческн решенеши материалаши IомаяР бахьан долаш. Занятешка дийцар съезде дийца хиннa лоархIамегIа дола дешаш, царца ворхI шера йолча IалаьмаТе йоккхача халкъа боахам дегIабоалабара вай мехка, республика, города, районa, планах дола дош а, хIаьта иштта предприятеш, колхозаш, совхозаш дегIайоалаяра бокьонца йолча планах дола дош а долаш. Иштта политически дешара гIулакх тоадарах боккха пайда боал коммунизм хьалъяра планаш дика кхетаР а уж кхоачашьеча хIара коммунист дIанийсве а.

Цхьадола боахама дешаш дувцаш, хIаьта иштта партеи правительствеи решенеш IомаеШ теоретически конференцеш еш хилча дикагIа хургья. Иштта теоретически конференцеш а еш IомаяьЙ Шелковской районерча парторганизацеша ССКП XXI съезда решенеш. ХIаьта из эггара дикагIа а пайданегIа а бола никъ хилар хьа а хьекхад цар.

ДIадахача шера партийни организацешка чIоагIьяь хиннa политически дешара формаши методаши нийса а дика а хилар бакъду лакхехьа дийцачо.

Парте цхьайолча райкомашеи, первични парторганизацешеи партийни дешара йоагIача тайпара хьалхле лелаяьй партийни дешар тоадара дош каст-каста бюро заседанешкеи, партийни собранешкеи дийцад.

Цунга хьежжа цхьадола кхоачамбоацараш а хиннад партийни дешара балха юкъе. Царех керттера дар да, занятеш лакхача идейно-теоретически боарамеца хилар, коммунизм хьалъяра практикаца дувзаденна партийни дешар дIа ца дахьар.

Боккха лоархIам болаш гIулакх да коммунисташа вай парте истори IомадаР, наха хьалхле лелаяра парте опыт а цун идеяш а IомаяР.

Кердача дешара шера хоадам боллаш дIадаха деза наха политически дешар хьехара балха юкъе соахка мел хиннa кхоачамбоацараш. Теоретически дешаш бе-башха доацаш IомадеШ хилар а хила йиш йолаш дац. Цхьайолча парторганизацешка теори предприятей практически декхарашца ювзаенна йоацаш IомайорА. Царех яр нефтезаводеи, «Чечингстрой» треста автотранспортни контореи, ГрозНИИ, иштта нхьийолеи партийни организацеш. Цу парторганизацешка коммунисташта марксистско-ленински

КIоаргга Iомае марксизм-ленинизм

1 октябре вай республике партийни дешара система ерригача звеношка керда дешара шу долалургда.

Дешара кердача шера кийчлуш марксистско - ленински дешар ховча кадрай Iалаьмате йоккхача опытах пайда ийцар партийни организацеша. Дешаргдола нах вIашагIтохаш, къаьстта теркам тIабахийтар хIаране деша безам хилара, коммунисташтеи парте боацарештеи ховча политически а юкъарча а дешара, политически дешара тайп-тайпарча формаех дикагIа пайда ийцар, царца атеизма кердача формай кружокаши семинараши йолаш. Марксистско-ленински теори Iомаяра декхар дикагIа кхоачашде новкъостал дир цу гIулакхаша.

Укх шера партийни дешара системе дукхагIа хургба комсомольцаши парте боаца активисташи. Масала, г. Грозне партийни дешара системе 1959—1960 шера дешаш 14 эзар саг хургва, царех 5,5 эзар парте боаца нахи 570 комсомолеци волаш.

Республикерча партийни организацеша пропагандистски кадраш дикагIа хургйолаш гIулакх оттадаьд. Производства тайп-тайпарча доакъой партийни, советски, боахама болхлоех бола нах тIакхийттаб царна. Кхаь даькъах ши дакъа совгIа бола пропагандисташ дизза лакхера дешари йистедаланза дола лакхера дешари ховш а балха опыт йолаш а ба. Дешар дIадоладалалехьа парте горкомашеи райкомашеи пропагандистий семинараш йир. Цига дийцар марксистско-ленински дешар дIахо лакхдара а районий къахьегамхошта хьалхашка латта партийнобоахама а декхараш, кружокашка, семинарашка, школашка ергйолча занятей хьакъехьа дола методически хьехамаш дир. Пропагандисташа доккха новкъостал дир республиканский городской курсашка. Цу курсашка йийшар ССКП оттадаьча теоретически дешаех, ССКП истори кружокашкеи семинарашкеи Iомадара планах, политшколай политически экономех, конкретни экономикаех а кхыча дешаех а йола дуккха лекцеш.

Партийни дешара системе укх шера дешаргда юхатоадаьча учебникаш тIареи дешара пособеш тIареи планех.

Партийни организацей кертера декхар латт хIанз марксистско-ленински теори Iомаярах.

Укх шера политически дешара юкъе кертера дар хила деза марксизма - ленинизма произведенеш кIоаргга Iомаяр, ССКП истории теории Iомадар, парте XXI-ча съезда а ССКП Центральни Комитета Пленумаша а оттадаь теоретически дешаши практически декхараши кIоаргга довзар, СССР-а халкъа боахама ворхI шера план толамца кхоачашъе къахьегамхой оарцагIбахар.

ССКП турпалера истори кIоаргга Iомадар — хIара коммуниста эггара хьалхара декхар да. Из декхар толамца кхоачашде партийни организацеша партийни дешара тайп-тайпарча звеношка ССКП истори Iомаде эша гIулакхаш даьд. ХIанз къаьстта лоархIаме да ССКП истори Iомадеш Даьхен Сийлахь-боккха тIом лаьттача шерашка, цул тIехьагIарча шерашка, къаьстта ССКП XIX съезд хиннначул тIехьагIа парте баьча балха теркам тIабахийтар.

ССКП истори Iомадеча шерра юкъейоалае еза моттигерча партийни организацей исторех йола материалаш, из ду городе Грозне дуккхача пропагандисташа.

ССКП XXI-ча съездо оттадаьча доккхийча декхараша вай кадрашкара дIадех экономически теори, конкретни экономика дешаш кIоаргга Iомадар. Цунца дувзаденна укх шера партийни дешара юкъе лоархIам боллаш моттиг лоацаргья коммунисташа экономически дешар Iомадаро.

Экономически дешар Iомадеча кертте латта еза марксизма-ленинизма экономически теори, производства социалистически законаш, парте XXI-ча съездеи ССКП Центральни Комитета Пленумашеи оттадаь советски халкъа кертера декхараш Iомадар. Уж Iомадеш керттера теркам тIабахийта беза ЦК-а июньски Пленума технически прогрессах а ЦК-а хургйолча Пленума юрта боахама дешах а йола материалаши соцамаши Iомадара.

Дешара кердача шера дизза дIадаккха деза догматизми начетничествои, коммунизм хьалъяра гIулакхашца ювзаш Iомае еза марксизм - ленинизм.

Политически дешар Iомадераша коммунизма идеяш къахьегамхошка дIакхачийта еза, коммунизм хьалъяра декхараш кхоачашде лоаттабеча къовсаме уж оарцагIа баха беза, эггара хьалха къахьегамца коммунистически гIулакх долаш хургболаш уж кхета а беш. Политически дешаро кIоаргга гучабаккха беза Iалаьмате чехка вай коммунизма гарга дугаш укх тIехьарча шерашка партес даьча гIулакхий бизза бола теоретически практически чулоацам, вай общества вахара дерригача доакъошка керда, коммунистически гIулакхаш доаржаде деза цо.

Марксизм-ленинизм Iомаеш политически дешара керттера декхар — общественна болча пайданна къахьегаш йола оамалаш дегIайоалаяра, общественна наха шоаш доал дара, коллективизми къахьегам безарен уйланца, социалистически интернационализмаи патриотизмаи уйланца, доккхий коммунистически гIулакхаш доахкаш советски нах кхетабара декхар чакхдаккха деза.

Партийни дешара системе кIоаргга марксистско-ленински теори Iомаде йиш хургьяц дика кийчъенна пропагандистски кадраш ца хилча. Ший хана Владимир Ильич Ленина юкъейоалаяь хинна дешара заданеш тела метод юкъейоалае еза. Цо торо хулийтаргья вахарца дувзаш теори Iомае.

Цунца дувзаденна партийни организацеша хадданза болх бе беза пропагандисташца, цар теоретически боарам лакхбеш а методически уж кийчбеш а. Пропагандисташца беча балха кертера форма я парте горкомашкеи райкомашкеи йола семинараш. Хадданза болх бе беза цар, марксизм-ленинизм кIоаргга Iомаеш, идейни лакха боарам болаш, наьха безам тIабохийташ занятеш ергйолаш кийчбе беза цар пропагандисташ. Политически дешара кабинеташа пропагандисташта дуккхагIа новкъостал дергдолаш Москве санна общественни наькъаца дуккхагIа яхка еза уж кабинеташ. Иштта ши кабинет йиллай ССКП Сунженски райкомо. ЧIоагIа лоархIам болаш да политически дешара ерригача кабинеташка методически советаши группаши хилар.

Партийни дешара система ерригача звеношка йиллача хана занятеш йолаергйолаш гIулакх вIашгIехьа даккха деза партийни организацеша.

Марксизм-ленинизм Iомаяра кертера метод я политически дешар саго ше Iомадара метод. Цудухьа партийни организацеша кертера теркам тIабахийта беза политически дешар саго ше Iомадара, эггара хьалха коллективни, семинарски формах а Iомадеш.

Заняте хьалхарча дийнахье а лекцеш еша еза дешаш барашта, шоаш бергболча балха занятеш яла еза царна, цар деша деза литература къоастаде деза, теоретически беседаши конференцеши ергйола ха къоастае еза.

Индивидуальни планах марксистски-ленински теори Iомаергья аьнна болча новкъосташа дешара керда шу долалуча дийнахье а шоай дешар чIоагIача лоархIаме дIадоладир. Царна лекцеш еша еза, групповой консультацеш е еза. Политически дешар шоаш Iомадеш барашта хIара денна новкъостал дергдолаш дешара хьалхарча дийнахьа денз шоай болх дIаболабе беза консультанташа.

КIезига лоархIам болаш дац деша багIараш дешара пособешца Iалашбар а. Деша мел багIарашта кхоачам хиллал учебникаш хилча бакъахьа дар. Ерригача кружокаша, семинараша, школаша, занятеш е еза паргIатача, сийрдача, дIайхача цIеношка, деша багIарашца барт баь оттадаьча сахьаташка.

Партийни организацеша чIоаггIа теркам тIабахийта беза комсомольцийи кагирхойи политически дешар вIаштIехьа даккхара.

Дика вIаштIехьа даькка партийни дешара шу дIадоладари из толамца чакхдаккхари — республикерча ерригача партийни организацей кертера декхар да.

Н. АЛЕКСАНДРОВ,
ССКП Нохч-ГIалгIай обкома прапагандан агитацен отдела заведующе заместитель.

МагIалбика промыслашка телеуправлени еча балхашцара кхоачамбоацараш

ССКП ЦК июньски Пленума реше-чеи газовойи промышленноста Управлене январь бетта ший приказаца «Малгобекнефта» НПУ декхарийла йир 1959 шера болх беш йола скважинаш телеуправленега яха. Цхьабакъда, строительно-монтажни балхашка дIадахийта деза ахча март бетта мара хьахецанзар, цул тIехьагIа мара йолаяланзар электромонтажни цех балха эша нах хьаийбе, май бетта мара кхоачамболаш болхлой а хиланзар. Из бахьан долаш телеуправлени йиллара бархI бетта кхоачашдаь балхаш 337 эзар сома маьха мара дац, планах 583 эзар сома балхаш де дезача. Электромонтажни цеха плана тIа белгалдаьхача балхех кхоачашдаьр телеуправленен телесигнализацеи линеш яхкар мара дац. ХIаьта йолаш йолча электролинешта 128 километр аьшкасаьрг олла безача дIаэллар 38 километр мара бац. Цех иштта тIехьайисар «Ж-4» яха аьшксаьрг цахилар бахьан долаш да. ЧIоаггIа болх юхатетт станокий-качалкай электродвигателех дIатасса беза «АПР-10» яха изолированни аьшксаьрг цахиларо а.

НПУ электромонтажни цехо ССКП ЦК июньски Пленум хьаеллача денга 100 скважина диспетчерски телеуправленега яккха, аьнна тIанийца дехкар оIанз а ах мара кхоачашдаьдац. Телеуправлени е, аьнна 90 скважина кийчъяьй, цхьабакъда, телеячейкаши датчикаши цахилар бахьан долаш из болх а кхы дIахо бодац. Из продукци арахецача Грознерча механически мастерскеша укх шера октябрь бетта телеячейкайи датчикийи 300 комплект лургья аьннад тхона. Цар шоай дош кхоачашдергхиларах тешаш да тхо.

Балха чIоагIа Iаткъ брак яь турбаш кхоачамболаш цахилар а. Телеуправлени юллача 2,5—4 дюйм шорал дола 10 эзар метр турбаш еш. мехкцаьтта доаккхачеи тазовойи промышленноста Управлене решенех кIезига пайда луш йола скважинаш лохаш я, цу скважинашкара турбаш телеуправлени юллача дIаяхийтар духьа. Из нийса яь а кхоачашъе езаш а решени я.

Турбаш кхоачамболаш цахилар бахьан долаш хIанз укх сахьате телеуправлене блокаш чIоагIъеча эша конструкцеш аьшкбетонах ю. Уж конструкцеш ара юкъе кустарни хьисапе кхаьо, хIаьта дика оборудовани а йолаш йола аьшкбетона конструкцеш ю НПУ цех 50 процент мара беш болх болаш яц. Парте МагIалбика горкома бюро яь решени йолашшехь цу пехо новкъостал дац.

Цул совгIа белгалдаккха деза диспетчеризаци еча ду балхаш механизмаша дакъа ца лоацаш кара деш хилар. ХIаране 400—600 килограмм дозал дола аьшкбетона бIоагIийи шолгIараши тIайоттара а, Iояхара а, дIайогIара а балхаш кулг-кара ду. Из бахьан долаш цига 10—12 саго дукха ха йоаю. Цу балхашта эшар стрела а йолаш цхьа тракторобур я. Уж машинаш строительно-монтажни управленешка йолаш я. Дика хургдар совнархозо, ший чурча торонашка а хьежа, тхона цу тайпара машина лоре.

В. ПЕКАРСКИЙ,
«Малгобекнефта» НПУ керттера энергетик.

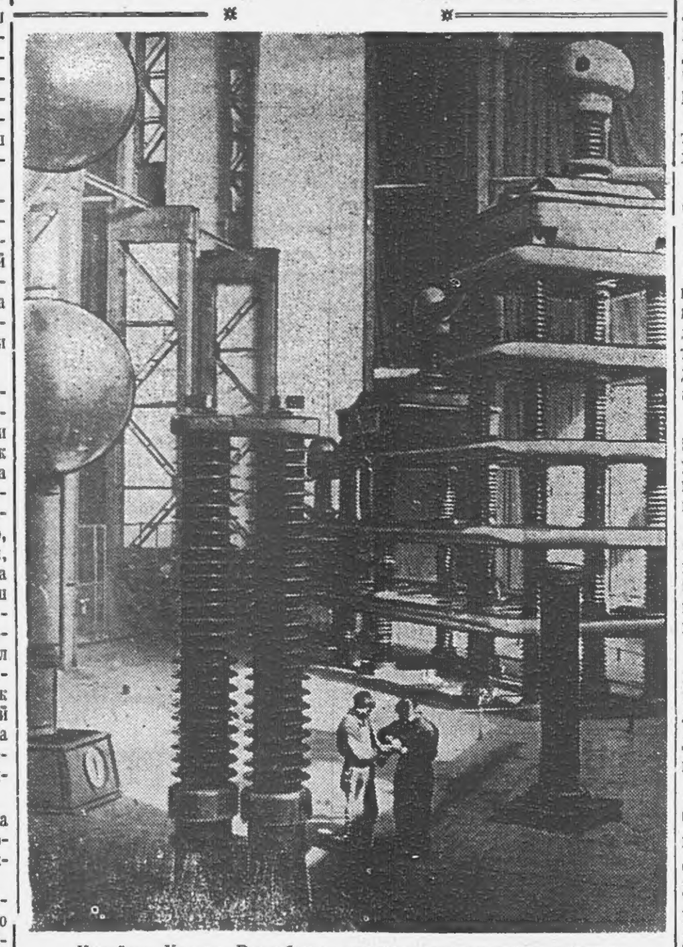

Китайски Халкъа Республика дуккхача промышленни предприятешка тохкамийи эспериментальнии отделаш ехкай. Продукци дикагIа хилийтараи производство техникаца тоаяраи тIадерзадаь балхаш ду цу отделенешка.

Сурта тIа: Шэньянски трансформаторни завода экспериментальни отделера высоковольтни оборудовани.

Цзя Шэн-пина сурт **Синьхуа агентство**

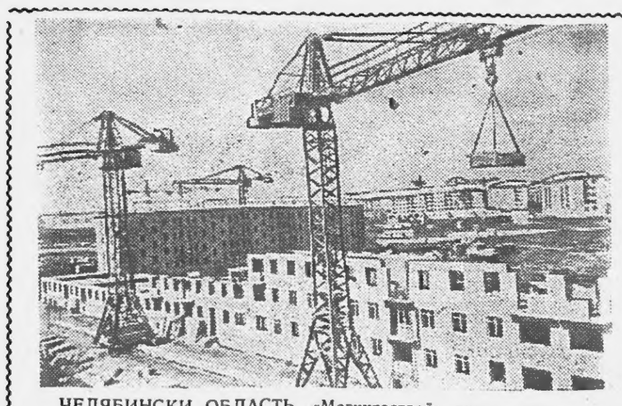

ЧЕЛЯБИНСКИ ОБЛАСТЬ. «Магнитострой» яхача тресто наха чуIе дукха цIеношъ хьалду. Уж цIеношъ хьалдеча хана дукха пайда эц цига йоккхача блокехи панелехи. «Монтажжилстрой» управлене коллективо Магнитогорска къахьегамхошта укх шера хьалдергда 125 эзар квадратни метр хинна ца Iеш дола цIеношъ.

Сурта тIа: Магнитогорскерча Октябрьски улицах йоккхийча блокех хьалдеш латта цIеношъ.

В. Зунина сурт **ТАСС фотохроника.**

Изобретателийи рационализаторийи керда общество

Дукха ха йоаццаш «Красный молот» яхача заводе изобретателийи рационализаторийи Ерригсоюзни общества конференци хилар. 1958 шера 1-ча июле денз 1959 шера 1 сентябре кхаччалца баьча балхах лаьца доклад йир заводской совета председателе нов. Вартаняна.

Из совет вIашагIъеллай цу заводо дахача шера июль бетта. Партийни организаце кулгал а деш боккха болх баьб совето. ХIанз цига дакъа лоацаш 800 саг ва.

Заводскойи цеховойи советаш шоаш вIашагIъехкача денз къовсам лоаттабе йолаелар рационализаторий предложенешка сихагIа хьажар а уж балха юкъе йоалаяр а тIехьа теттаращца. Нагахьа санна хьалха заводской бюро уж рационализаторски предложенеш 2—3 бетта мара къоаста ца еш хиннаяле, хIанз 15—20 ди далалехьа къоастаю.

Заводской совет оарцагI а яьнна 1953—1958 шерашка тийннача предложенешка хьажа а хьежа, хьалха балха юкъе ца йоалаш йиса 60 предложени балха юкъейоалаяьй.

Завода коллективо ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъяра социалистически яхь а йоаржаяь производстве рационализаторски предложенеш а кхувлаш 12 миллион сом кходе, аьнна дош деннад. Из декхар кхоачашдеча заводскойи цеховойи советаша дика дакъа лоац.

Укх шера рационализаторски предложенеш балха юкъе кхувлара «Красный молот» яхача завода коллективо хьалхара моттиг яьккхай.

Рационализаторашца группповойи къаьст-къаьстаи беседаш ярал совгIа, цу общества заводской совето боккха болх бу гойтара агитацеца. Цехашка плакаташ я хьалтеха, стенд я, хьалхле лелаеча цехашта лаьрхIа дIа-юха тела вымпел я, дикагIбарий цIераш тIаязъеш сийлен книжка да.

Цхьабакъда цунга хьежжа кхоачамбоацараш а да общества балхаца. №№ 8, 9, 10 йолча цехашка цу общества цхьаккха тайпара болх лелабац. Цудухьа рационализаторски предложенешца болх во лел цу цехашка. Цу гIулакха бехке ба заводской совета членаш нн. Емельяненкои, Лобанови.

Рационализаце керте латтача инженера нов. Лобанова хьателача рационализаторски предложенешка сихха хьожаргболаш гIулакх вIаштIехьадаккхац, бехкебарех цхьаьца бехктокхаме озац.

Цхьайолча хана завода керттерча инженера рационализаторски предложенеш балха юкъейоалаяра йола распоряженеш кхоачашъяц. Масала, № 14 йолча цехашка начальника нов. Гафта, завода боккха пайда лургболаш йола нов. Коноплева рационализаторски предложени балха юкъе йоалае тигадац.

— Йоккхий предложенеш мела кхувл балха юкъе, — йоах нов. Коноплева. — Завода дирекце цу гIулакха график оттае еза.

Конференце белгалдаькхар цехашка комплексни рационализаторски бригадаш вIашагIйохка езаш хилар, рационализаторски изобретателийи общества контроль дикагIа хургйолаш.

Конференце заводской совете кхы а 10 саг хержар. ХIанз 19 саг хургва цунна чувоагIаш.

И. МАЙОРОВ.

Керда хьалдаьча цIеношка баха хайшаб

Укх тIехьарча шин шера Старогрознефта нефтепромыслови управленле нефтяникашта Старопромысловски районе нефтяникаша шоаш новкъостал а деш ялх квартира а йолаш дола дуккха цIеношъ хьалдаьд. ХIанзалехьа а дуккханеша газ, хий, пар, кхыдола эшараш а долаш квартираш хьаийцай. Царех ба кадровой болхлой, производства новатораш, царна цкъе эрсий, армянаш, гIалгIай, нохчий, кхыбараш а болаш.

Дукха ха йоаццаш Грознефтеразведка треста ялх дезал кердача цIеношка дIачубахаб.

Денгара-денга тоалуш латт нефтяникий вахар.

А. ТИЩЕНКО.

Китае халкъа революци ялара историческн лоархIам

Китайски Халкъа Республика хьахинна 10 шу дизарга

Итт шу да Китайски Халкъа Республика хьахинна а из толамца дегIайоагIа а. Цу шерашкахь дуккха а миллионаш долча китайски халкъо Коммунистически парте хьалхленца империализма полуколони хиннача ший мехках яиз бола паччахьалкхе еш сий гола никъ бенаб.

1949 шера 1 октябре Китайски Халкъа Республика дIаккхайкаяр китайски халкъо дуккхача хана чурча а арахьарча а контрреволюцена духьал, дуккхача моастагIашта — империалисташтеи, помещикашта — феодалаштеи юкъе бувзам лоаттабеча) буржуазенеи духьал майра лоаттабаьча къовсама тIеххьара гIулакх дар. Китайски Халкъа Республика хьахилар — демократически революци чакхъялар а социалистически революци хила йолаялар а хьахьокхаш дола китайски халкъа вахара исторически доазув да. Цу тайпара, КНР хьахилар китайски халкъа вахара керда зама — мохк кортамукъеи ший лоIамеи хилара, экономика дегIаяра, халкъа вахар тоадалара, культура лакхъялара, социалистически общество хьалъяра зама йолаялар да.

Китайски халкъа революци — Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце дIахододар, Iалаьмате боккха, дерригача дунен историе чухь лоархIам болаш гIулакх да.

Китае халкъа революци котъялар бахьан долаш дунен тIара социалистически лагерь кхы а йоккхагIа, кхы а низ болашагIа хилар, хIаьта халкъашта юкъерча империализма керда Iалаьмате доккха зе хилар. Цу коталоно колониальни а шоай лоIаме доацача а къамаша кортамукъале якхар духьа лоаттабу къовсам чIоагI а бир, шер а бир, империализма колониальни система йохара процесс сих а йир.

Новкъоста Н. С. Хрущева, китайски халкъа карагIдаьннача Iалаьмате доккхача хIаман лоархIам белгал а беш, Китайски Халкъа Республика хьалилачъ пхи шу цизара хетаяь Пекине хиннача торжественни заседане ше къахьаьь деш йохар: «Революци котъяларо Китая историе чухь керда зама йолаяьй. Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революци хиннначул тIехьагIа китайски халкъа революци котъялар дерригача дунен историе чухь этгара лоархIам болашагIа а дунен ерригача империалистически системанна Iалаьмате чIоагIа керда хIама тохаш а дола гIулакх да».

Эггара хьалхагIа Россе болхлой классо биллача новкъа, Сийлахьйоккхача Октябрьски социалистически революце хьийхача новкъа коммунистически парте кулгалца, марксизма-ленинизма байракха кIал доккхий толамаш даьхад китайски халкъо.

«Халкъа демократически диктатура» яхача ший балха тIа новкъоста Мао Цзэ-дуна яздаьд: «Октябрьски революце йийннача йоккхийча топаша марксизм-ленинизм ера тхона. Октябрьски революце новкъостал дир дунен тIарча а Китаерча а прогрессивни наха пролетарски хьисапе вахар кхетадарца мехка хьал къоастаде а шоай гIулакхашка хьажа а. Эрсий новкъа даха — иштта дар лаьрхIар».

Халкъа революци котъяларца Китая историе чухь эггара хьалха мехка да хилар халкъ ше. Мехка чIоагIъенна керда паччахьалкхен а общественни а строй — халкъа демократе строй — пролетариата диктатура цхьа форма я. Китайски Халкъа Республика вахара лард я болхлой класеи ахархойи цхьоагIо хилар, болхлой классо а цун авангардо — Коммунистически парте а—мехка дерригача политически, экономически, культурни вахара кулгалдеш хилар. Марксизма-ленинизма теоре лардa тIа латташ дола болхлой классеи цун партеи кулгал, — керда общество хьалъеча китайски халкъо доахача толамий керттера хьаст ба.

Болхлой классо Китае политически Iаьдал бе деллачул тIехьагIа кхыча мехкашкарча капиталагара а йоккхача компрадорски буржуазегара а боахами рузкъеи хьадаькхар, революционни аграрни эрганаш а йир. Бохабаь халкъа боахам юхаметта а оттабаь, планах социалистически экономика дегIайоалае доладелар китайски халкъ.

Хьалхарча китайски пятилетка шерашкахь (1953—1957) мехка социалистически индустриализаци яра хьалхара лард еллар. Цу ханна Китае социалистически революце хоадам бола котало яьккхар: ах миллиард бола Китая ахархой социалистически новкъа баьлар, хIаьта капиталистий доалахьарча промышленни а торговле а предприятеех социалистически паччахьалкхено кулгал деш йола паччахьалкхен а наьха доалахьара а вIашагIъийна предприятеш йир. Паччахьалкхен а кооперативни а доалахьен формаш йола общественни социалистически доалахье мехка керттераяр а хинна дIаэттар. Социалистически производственни гIулакхаш котдовларо халкъа боахама деррига доакъош хадданза дегIадоладара никъ хьабийллар.

Цунна тIехьа 1957 шера Китае идеологеи политикаи фронте революци йолаелар. Цо бохабир Китай социалистически новкъа дегIаяра духьал бовла гIийрта китайски къама буржуазе аьттехьарча ткъамах бола викалаш.

Иштта еллар Китае социализм сихха хьалъяра чIоагIа лард. Из лард белгалъяьлар 1958 шера май бетта хиннача КПК VIII съезда 2-гIча сессе оттаяьча генеральни лине тIа «беррига низ тIа а бахийта, боахам тоабеш а культура лакхъеш а, дукхагIа, сихагIа, дикагIа, пайданегIа йолча принципах социализм хьалъе».

Парте цу тIахьехама жоп луш экономикеи культуреи дегIадоладара боккха гIа баккхар кхоачашде доладелар китайски халкъ. Iалаьмате чIоагIа политически а къахьегама а оагIонгахьара мехкарча наьха деташ айдир «Промышленни продукце лоархIамегIа дола тайпаш хьадара 15 шера, е цул лоацагIча хана Англена тIехьакхе», аьнна хиннача лозунго.

Из лозунг хьахилар а из кхоачашъяр духьа толамца лоаттабу къовсам а — китайски халкъа вахара а кхетама а чухь овлан тIара дерз хиннача хувчамашта дола тешал да. Мишта яр Китай хьалкъа революци хилалехьа? ХIанзарча промышленностах лоаламбола хIама доацаш йола полуколони, аграрни мохк бар из. Иштта из тIехьайиса хиларах пайда а йийбеш дилла а из тIехьайиса хилийта гIерташ бар империалисташ. Цар идеологаша Китай «тIехьайиса йоагIаш» тIехьайиса а я, «цхьан метте сеца латта» китайски цивилизаци йохаергйола керда техника цунна эшаш а яц, йоахар.

Бакъда, историе кIалтIакхайсар империалистий бIеха уйлаш. 1949 шера денз китайски халкъо идеологаша а империализма политикаша а Китай хIаьта а вета а тIехьайиса хургья яхаш мел дийца кIал тийша болх боалла хабараш дохадаь дIадоахаш йола Iалаьмате йоккхий эргалонаш йир.

Укхаза дагадоха мегаргда цхьан хана Советски Союза Коммунистически парте «Экономически гIулакха хьалха латтача капиталистически мехкашта тIехьакхе а хьалхадовла а», аьнна лозунг кхайкайича, буржуазен Малхбузе цох дош ца хеташ елаш хиннилга. Газетчикашеи, политикашташеи, массадолча тайпара «Россе гIолларча специалисташа» из лозунг кхоачашъюлургйолаш я, аьнна кхайкацир. Вахаро харцбир уж. СССР-ах лоаццача исторически хана низ бола индустриальни паччахьалкхе а хилар промышленни продукци хьаяра индустриальни оагIонгахьара эггара чIоагIагIа дегIадаьхкача Европа капиталистически мехкел хьалха а яьлар, хIанз сага сих продукци хьаяра США-на тIехьакхера а хьалхаялара а декхар толамца кхоачашдеш а я.

Вахаро харцбергба «Промышленни продукце лоархIамегIа дола тайпаш арахецара 15 шера, е цул лоацагIчъ хана Англена тIехьакхе», аьнна йола лозунг кхоачашъюлургйолаш яц яьха буржуазни «шайхаш» а. 1959 шера август бетта хиннача бархIазлагIа гулъяьча КПК ЦК VIII Пленумо белгалдаькхар из лозунг 10 шера кхоачашъе торо хилар.

Боккъалдар аьлча, социалистически новкъа дегIа а йоагIаш боккха гIа боахаш хьалхашкахьа йода Китай. Духхьала 1950 шерагара денз 1958 шерага кхаччалца йолча юкъа КНР промышленни производство 10-зза дегIаенай. 1949 шера мехка лоаладеш хинна болат деррига а цхьа бIаь ах бIаь эзар тонн мара дацар, хIаьта 1958 шера духхьал лоалалаь дикагIа дола болат а 8 миллион тонн дар. КНР халкъа боахам дегIабара боарам бIаргабойт КПК ЦК VIII Пленума решене тIа доаладаьча укх шера хьалхарча ах шера хьоккхамаша. Цу хана чухь 9,5 миллион тонн чон лоаладаьд, 174 миллион тонн кIор баьккхаб, 45 эзар металл тедаш йола станок арахийцай, вешта аьлча цу продукце тайпаш соахкарча ах шерашка нийсдича, 2-зза хинна а ца Iеш, дукхагIа арахийцад. Лоаладаьд 5,3 миллион тонн болат (укхаза юкъедагIац чоалхане доацача хьисапе лоаладаь болат), из соахка цу хана арахийцачул 66 процент дукхагIа да. Хьадаьд 4,147 миллион кип кIадаш ду тей, 780 эзар тонн шекар, вешта аьлча, продукце уж ши тайпа соахка арахийцачул 40 процентал тIех дукхагIа арахийцад. Промышленносто арахийца валовой продукци соахка ах шера арахийцачул 65 процент дукхагIа я.

Хьалхарча Китае машиностроени яцар, хIаьта Китайски Халкъа Республика промышленносто арахец хIанзарча станокий дуккха а тайпаш, шахтайи, рудникийи, металлургеи оборудовани, генератораш, Iанара яьш, автомобилаш, реактивни самолеташ, доккхий форда тIара кемаш. Юрдарча социалистически эргалонаша а шоай низ ца кхобеш ахархоша къахьегаро а карагIдувлийт юрта боахам хадданза дегIабоалабе.

Революци котъялаца Китая болхлойи ахархойи, шоай чудаха хинна кортош хьал а дерзадаь, хьинаре къахьегаш социализм хьалъе болабелар. Дукха ха йоацца дешар-йоазув ца ховш хиннача дукха миллионаш болча наьха торо хилар шоай культура лакхъе, къахьегамхой бераша дIалийцар массадолча тайпара йолча курсий, школай, вузий классаш. Итташ миллионаш болча наха бIаь шерашка кхерам тIалоаттабаьча лазарий овла дIабоаккхаш латт. ДегIайоагIа халкъа искусство.

Дукха ха йоацца Китай санна селла чIоагIа тIехьабиса хиннача мехка социализм хьалъяр халонашца дувзаденна да. Бакъда, уж халонаш толамца кагью. Китайски халкъа керте латт марксистско - ленински теореца кийчъенна йола коммунистически парти. Компарте кулгал деш долча китайски халкъа дегаш социализм котъяргхиларах болча тешамах хьалдиза да.

«1958 шера опыто къаьстта къаьгга хьахьокх халкъа хьаькъали низи цIаккха кхоачалургдоацаш хилар,— йоах КПК ЦК VIII Пленума решене тIа. Партеи нов. Мао Цзэ-дунеи никъ хьехаш а кулгал деш а парте генеральни лине, хьинар айдеш, цо вIашагIтохаш, цу хьаькъалои низои хьийдда доагIача хиша санна новкъара еррига духьаленаш дIайоах. «лакхача лоамашка кортош чудерзадайташ, хIаьта доккхийча хишка никъ бутийташ». Вай баькка боккха тIа а халкъа коммуна а вай мехка халкъа историе чухь цIаккха ца хинна керда гIулакх да. Бакъдар аьлча, хьалхашкахьа долхача новкъа хиланза ца йоалаш цхьайола халонаш а кхоачамбоацараш а хиннад. Цхьабакъда, цIаккха мел ца луча партеи нов. Мао Цзэ-дунеи кулгалца халкъо сихха къоастадаьд, е къоастаду уж ханна дола цешаш».

Капитализм хьаллоацараша шоашта кхераме лерхI «цхьанна хIаманга ца соцалуш сигал бода китайски промышленноста Iалаьмате боккха цIе сармак» санна сихха дегIайоагIа китайски экономика. Английски журналиста Роберт Гиллена «600 миллион китайцаш» яхача ший книжка тIа «ширача Китае гIолла марксистски бульдозер чакхъяьннай» яхаш кхерам кхайкабу.

Чулоацамга диллача империализм хьаллоацарий хIанзара йоазонаш «IажагIча кхерамах» долча къаьнарча аьлдиттай — Китай екъа а эхь ца хеташ бIаьш миллионаш китайцаш бовха а лерхIаш хинна империалистически политика бакъе дийцача аьлдиттай керда вариант я. Бакъдар аьлча, хьанна зе хилар халкъа Китая экономика сихха дегIаяр а деррига адамий диъларгIча даькъа вахар тоадалар а бахьан долаш? Къахьегам дукха безача а талант йолча

Семилетка гIишлош хьалъеча

Іалаьмате доккха декхараш да ворхI шера планах кхоачашде, аьнна советски наха хьалха эттараш, хIаьта а уж декхараш кхоачашдеи тIехкхоачашдеи вIаштIехьадаргда. Семилетка кхоачашъяр вай массане а декхар да. Нохч-ГIалгIайче дегIайоалаяр ворхI шера план цу йоккхача планах цхьа дакъа мара дац. Беррига низ тIабахийта ханал хьалха семилетка декхараш кхоачашде гIерташ къахьегаш ба вай республикера къахьегамхой.

Шалински районерча Колхозное яхача юрта хьалъе йолаяьй ши завод — кхачан промышленноста оборудовани кийчъеш йола заводи, шекар доаккха заводи. Уж заводаш хьалъеча доккхий балхаш деш латт.

Кхачан промышленноста оборудовани кийчъеш йола завод йоккха предприяти хургйолаш я. Хlара шера цо кийчъергья 100 миллион сома маьха продукци, хlаьта цига болх беш 2500 болхлой хургба. Заводо эрахецаргья пиво а минеральнии газированнии хиш а чудетташ йола автоматически линеш, консервни заводашта эша оборудованеш.

Шекар доаккхача заводо хlара шера 240 эзар тонн свекла чакх а йоаккхаш шекар дергда.

Уж предприятеш а, хlаьта кхы зIамагIа йола предприятеш а хьалъяь яларца Колхозное яхача юртах 20—30 эзар саг вахаш город хургья. Бахача наха эшаш дола цIенош деши наькъаш дохкаши дола балхаш Сталински районерча № 5 йолча строительно-монтажни управлене кхоачашдеш да цига. Хьалъеш латтача заводий болхлошта лаьрхIа дукха цIенош хьалдаьд, наькъаш дохкаш латт, хьалъяьй столови, иштта кхыдараш а.

ЧIоагIа доккхал де дезаш гIулакх да наькъаш дохкача а нах чубаха цIенош хьалдеча а къахьегаш Курчалоевскии Шалинскии районашкара нохчашха бола болхлой хилар. Никъ буллача Мескер-Юртарча нахах бIарча бригада я болх беш.

Производстве дика къахьегаш, шоай дикача балхаца хьокхам луш бола болхлой дукха ба. Бригадирал болх беш волча нов. М. Межидова дика бовз ший болх, дика организатор ва из, дукхагIа пайда баргболча тайпара болхлой строительстве дIаюха нийсбу цо. Цун бригаде болх ца беш болхло хилац. Къаьстта белгалбе безаш ба цун бригадацара дика болхлой М. Арцуева, Л. А. Ахмадов, А. Гаджимагомадов, Т. Ганаев. Хlара денна шоай дийнахьара норма кхоачаш а тIеккхоачаш а ю цар.

— Тха дикагIчарех бригада я из, — йоах цу бригадах участка начальник волча нов. Луночкина.

Цхьадола кхоачамбоацараш а да заводаш хьалъеш латтача участкашка беча балха юкъе. Къаьстта белгалде дезаш да строителий коллектива юкъе дIаяхача ханахи дынах юхедисаь зене гIулакхаш доахкаш бола нах хилар.

Участке болх беш йола Асуева РакIат дукха ха йоаццаш маьре яхай. Цун керда мар а цига болх беш ва. РакIата хьалхарча мара даь бер да. Кердача мара дезадаланзар «наьха» бер, хlаьта РакIатага из бер ший даьга кхачийта аьлар цо, ШарIато яхачох бер ший даьца хила деза, хlаьта маьре яхача наьнаца из хилар эхь долаш гIулакх да, йоахар РакIата кердача мара. ШарIата дараш мара кхы законаш цо ца лархIар, цунца довзац даьл кхоачарах бера нана йолаш дола Советски законаш.

Строительни участке болх беча коллектива юкъе чIоагIа дына гIулакхаш леладеш бола нах а ба. Белгалде дезаш да цу тайпара зене гIулакхаш доахкача, тIехьабисача наха семилетка доккхий декхараш кхоачашдара чIоагIа новкъарло елга. Цу тайпарча нахаца чIоаггIа къовсам а лелабеш кхоачашде деза вай мехка коммунизм хьалъяра декхараш.

И. КЕРИМОВ.

Дика лел гуйранара балхаш

Первомайски районера Шерипов Асламбека цIерах йола колхоз районе меттел республике а цIи хеза я. Цу барттайнача юртбоахама артела коллективо доккхий толамаш доахаш къахьег массаза а. Ший ханнахь агротехнически диках йолча хана ялат дIадерца а моттигерча удобренешца лаьтташ тоадарца а ялата хьувкъам сов боах цар. Укх шера гуйранар кIа 400 гектара тIа дIаде лаьрхIад колхозо. Из деррига лаьтта районе эггара хьалха дика аьха, шозза макха а боаккхаш цамца даькхад цар. Лаьтта тоIа а деш, цхьан боарамах кIа дIадувш доккхий толамаш доахаш къахьег «Беларусь» яхача трактор-ца болх беча Цуров Саварбека. Дийнахь норма 16 гектар йолча 25 гектара тIа кIа дIадув цо. Цу тайпара дика къахьег трактористе Харсиев Байсара а.

ХIатIадоагIача шера дика хьийкъа кIа чуэца лерхI колхозо. Из царна карагIдаргдолга хьагойт цар деча балхаша.

ХIанз гидуаргаш чуийца яла йоал колхоз. Къаьстта доккхий толамаш доахаш къахьег комбайнера Хаматханов Макшарипа. «СК-3» яхача комбайнаца ялх дийнахьа 100 гектар тIара гидаургаш чуийцай цо. Дийнахьа ши норма кхоачашъю цо.

Гуйранара юртбоахама балхаш хьалхагIа йистедоахаргда Шерипов Асланбека цIерах йолча колхозо.

О. БУЗУРТАНОВ.

КРАСНОДАРСКИ КРАЙ. «Память Ильича» яхача Крымски районерча колхозе болх беш № 57 йолча Троицкерча юкъерча школа дешархой производственни бригада йола шоллагIа шу да. Бригадага леладе дIаденна 100 гектар совгIа лаьтта да. Аьхки цу лаьтта хьажкIаш лелаяьй дешархоша. Цул совнагIа сомий бешамашка а комсий бешамашка а балхаш ду цар. ХIанз шоаш дешарах мукъабаьннача хана дика хьийкъа комсаш чуэцаш ба къона виноградараш. ХIара гектара тIара 60—65 центнер комсий йоаккх школьникаша.

СУРТА ТIА: дешархой производственни бригада член Антонина Сергеева комсаш чуэцаш йоалл.

Е. Шулепова сурт.

ТАСС фотохроника.

ДикагIа кхоачашде къахьегамхой хьашташ

Семилетка планаца белгалдаькхад советски наьха вахареи культуреи хьал лаьхде а тоаде а.

Из гу вай мехка масса а миIинге листта Іоехкача тикаех, эрахецача даарах, кердача товарех, иштта кхыдарех.

МагIалбике а цун гонахьарча юрташка а бахаши болх беши болча къахьегамхой хьашташ Іалаццара болх беш дукха тикаш, столовеш, ларекаш, буфеташ я. Цига дохка хьахийца масса а тайпара товараш да. Духхьал ОРС-а цIерах я МагIалбика 47 зIамига а йоккха а тикаши столовеши. Цхьабакъда, ОРС-и цхьайолча тикайи столовейи кулгалхоша Іалаьмате во вIаштIехьадаькхад укх шера къахьегамхошта товараш дохкилгеи, столовешкарча кхачан гIулажхи.

Из гучадоал вайна тикайи столовейи балхашка хьежача.

Дуккха тайп-тайпара предприятеш а цита болх беш къахьегамхой а болаш моттиг я 36-гIа участок. Цу участке даара а лелора а товараш дохкаш йоькха цхьа тика я (тика заветующи нов. Субботина Тамара). Арахьара тIахьежача хьона хьагур Іалаьмате ийрча сурт да: янза ремонт, тоханза кIир, йоккхий Іаьржа Іатташ а йолкаш бIеха пенаш. Тика чуваьлча—чухь бIеха я. ЦIа дизза Іатташ эцархой ба. Царех цхьабараша ех комбижир. Из тика чу йоацаш я. Дохкаш дола маша даьтта телха да. Даьтта арахийцар Вознесенскера даьтта доаккха завод я (директор нов. Скопин). «Ер даьтта телха ма дий! Мишта дохк оаш ер?». Тика заветующе йоах: «Из иштта долга ОРС-а кулгалхошта хов дукха ха я. ХIаьта а заводера хьажхуьх цар из».

Тика цIен юкъе а тархеш тIа а дIавIашка а тесса даладеш дукхха тайп-тайпара товараш да, тIа дом а билта. Царех цхьадараш телха а, пIенал йайна а хиларах маьха лохе да. Цу тайпара товараш дохкачар дIадахийта хила деза ханаш дIаяхай.

Тика чу телха мист а енна латташ 4—5 фляга мерза шура я. Дехьа а сехьа а Іохкейса ялаш ший Іоухаш йохкаенна харбазаш я, тIера мозий Іул хьал а гIетташ.

— Ер йохкаенна харбазаш дIа ца йоахаш ОРС-а кулгалхошка хьежаш яда шун? Тика чу латтачо йоах:

— ХIамаш эца баьхка нах дукха бола ма гой шоана. Тхо болх беш кхоъ хила езача шиъ мара яц. Тхоцара цхьа болхло ОРС-о моллагIа кхи саг вахача мегаргболча овощаш кийчъе вахийтав. Кхы тхо кхе-м дац. ЦIа а коридораш а хьалйиза цхьаяраш шушаш чуйолаш, вожаш яьсса а тайп-тайпара яьшкаш я тика чу. Укх дерригача аьхкий дIайийхьаяц цитара яьсса тара.

Тика чу делкъийга хIама дуача хаьа маьхх йоацаш нийслу, каст-каста доацаш хул шекар, нагахьа мара хилац басма, кхыдола товараш.

Къаьстта во лел тикашка аьхкий йайхача хана талхаш йола продукташ йохкилга, 29 тиках 4-неча мара холодильникаш яц. Из бахьан долаш тикашка дуккхача лоархIаме товараш талх. Укх цхьан-шин бетта телха ОРС-о дIадаьхад дукха товараш. Духхьал цхьа шура йохкача гIареке (заведующи нов. Корнеева) телха дIаяькхай 13 эзар сома шура.

Во лелату районе керда тайп-тайпара баьца даараш дохкилга. Геттара кIезига йохк помидораш, нарсаш, харбазаш. Хьаеца тикашка къахьегамхошта еце а ОРС-а 15 сага Чабулова приказах дIахьожаяьраш 975 килограмм помидорий, 530 килограмм нарсий, 1500 килограмм харбазий я.

МагIалбика центре баьца даараш дохкаш йола тика (зав. нов. Келигов), кхоачамбоацаш зIамига я, чухь бIеха я.

Тайп-тайпара дукха кхоачамбоацараш да № 1 (зав. Солоха), № 28 (зав. Коломийцева), № 19 (зав. Арапиева), № 26 (зав. Боронина), иштта кхыйолча тикашка.

Дукха къахьегамхой лоткъамаш да тикашкарча жалобай книжкаш тIа дIаяздаь, цар болх во барах, эцархошца энжи хиларах, дохкаш дола товараш кIезигах озаш, дусташ хиларах, ханнахьа тикаш хьаеллаш, дIакъовлаш ца хиларах лаьца.

Къахьегамхой предложенейи лоткъамийи терко еш бац ОРС-а кулгалхой, хIана аьлча цу лоткъамашка укх шера хьежа а царех де доагIар дь а хIама дац ухаза.

ОРС-а хьалхле лелаераш тикай балхашка хьожаш ца хилар а, къахьегамхой лоткъамаш лоархIаш ца хилар а бахьан долаш тикашка болх бераша эцархой Іехабеш шоашта пайдаш доахаш моттигаш я.

Укх шера яьча ревизеша гучадаькхад дукхача тикашка ахчаш эшаш а совдоалаш а хилар. Заведующий нов. Солоха волча № 1 йолча тика чу укх шера май бетта яьча ревизех гучадаьлар 4600 сома товараш а ахча а совхилар. Цу тикана хIанз дукха ха йоаццаш шоллагIа яьча ревизе гучадаькхар Солохаца продавецал болх беш а хинна из отпусках вахача хана заведующелла болх баьча н. Кавинскаяй 2059 сома товараш эшаш хилар. Товараш совдаьннад Вознесенскерча № 28 йолча тикача 3128 сома (заведующая Коломийцева), ОРС-а № 3 йолча базе 5500 сома (хьалха хинна заведующи Марюхин, хIанз Ханиев).

Уж цу гIулакха бехкхокхаме эзабац. Дерригача ОРС-а царна даь таIазар — совдаьннар дIаяздари ийшар кIалхьожадари да. База заведующи хинна Марюхин хIанз ОРС-е экспедитора болх беш ва. Цунга денз дIайийкхар шо-шоай балхаш деш да хьалха санна. Цхьабакъда, Кавинская цхьанахьа болх беш хиннача растрата яьй, аьнна бехкхокхаме ца озаш № 16 йолча тика чу заведующе балха яхийтай.

Царгара ОРС-а начальника Шарапова кхы лирах жоп дехаш.

Кхы а вогIа лел ала йиш йолаш да ОРС-а столовей болх. Столовешка дуа хIама чам боацаш, во кийчлу, де деззача тайпара чехка а эзди а гIулакх дац наха. Чухь бIеха я. ХIама даа баьхкача наха цкъаза бухнера хьател 2—3 ди хьалхагIа кийчбаь кхача.

№ 1 йола столови районе эггара дукхагIа хIама даа нах боагIаш города юккъе уллаш я. Бакъда, хIама кийчдари наха гIулакх дареи болх во ел чухаза. Чухьа цIена яц, даа хьалу хIама чамбоацаш а телха долаш а нийслу. ХIанз дукха ха йоаццаш, кийчдаь дукха ха йолаш, телхо даа йиш йоацаш а дохка бокъо йоацаш а дола котлеташ дар цу столове хIама даа баьхкаршта хьателаш. Столове кхоачамбоацаш пхьегIаш яц. Дукха латта веза хьаэздаь чай, компот кхы цу тайпара даар хьаэца йиш йоацаш нелаш мукъадаларга хьежаш. Кхы а вогIа лел болх № 5 йолча столове (ст. повар нов. Марченко). Цига чухь геттар бIеха я, истолаш хIама диаь бальча ханнахьа цIендац, повар кухне халат а доацаш хул. ХIама даа баьхкача наха ца Іалаьмате энжи озамаца ба столовера болхлой. Кхы дикагIа бац болх кхыча столовешка а.

Доаккхаш кица да: «Чкъаьра кертагахьара талха болалу» — даьде. Цу тайпара тикашкеи столовешкеи болх во лелара бехке дукхагIа ОРС-а кулгалхой—начальник Шарапов, цун заместитель Габулов ба.

МагIалбика Горкоми, Горисполкоми декхарийла я сиха уж кхоачамбоацараш тахка а техка царна доагIа гIулакх де.

«Сердало» газета рейдови бригада:

Аганян — 2-ча промысла болхло, общественни контролер.

А. Тебоев — персональни пенсионер.

Р. Шамилев — «Малгобекнефть» НПУ болхло.

Х. Балаев — Горисполкома торготдела заведующи.

В. Савченко — «Ленина байракх» яхача газета болхло.

А. Харсиев — «Сердало» газета корреспондент.

ХьажкIаш чуэца болабеннаб

Ялата лаьрхIа хьажкIаш чуэца йолаеннай «Ингушски» яха совхоз. Кхо эзар совгIа гектара тIара хьажкIаш чуэца езаш ба укх шера совхоза болхлой. 25—30 балха дийнахьа хьажкIаш чуэцара болх чакхбаккха лаьрхIад цар.

Дика кийчбеннаб хьажкIаш чуэца 5-чеи 4-гIеи отделенешкара болхлой (отделеней управляющеш С. Хаматханов. С. Дышниев). Цхьатарра дIайолаеннай уж ши отделени хьажкIаш чуэца, хIаьта цар хьалхара хьоккхамаш дика а да.

5-ча отделенерча цхьоалагIча бригада звеневойша Яндиев ИбрахIимеи Евлоев Салманеи шоай звеношца хIара денна 140—150 процент кхоачашъю нормаш. Шоайла яхьа яьнна я уж звеношц, бакъда хIанз хьалха латтар-м юрта боахама Ерригсоюзни выставке хиннача нов. И. Яндиева звено я.

Юкъера лаьрхIача шоай ерригача пхи бIаь гектарах хIара гектара тIара 30—35 центнер хьажкIаш яха лерхI 5-ча отделене болхлошта. Бакъда И. Яндиева звеное-м шоаш доал деш йолча 100 гектара тIара 45—50 центнер хIара гектара тIара якхха лерхI.

5-ча отделенел дукха тIехьаюсаш яц 4-гIа отделени а. Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета депутат нов. У. Гуноев керте латтача цу отделене 2-ча бригадо районе эггара хьалха паччахьалкхенна дIаеннай укх шера хьийкъача хьажкIех хьалхара центнераш.

Цу отделенешка чIоагIа терко а яь кийчо яьй укх шера ханнахьа а йоа ца еш а хьажкIаш чуэцара. Бакъда белгалде деза ерригача отделенешка а бригадашка а хьажкIаш чуэцара гIулакха йоаггIача тайпара кийчо яь ца хилар. Совхоза 3-ча отделене (управляющи нов. Б. Котигов) тIаьнз дIаболабала гIерташ мара баьл хьажкIаш чуэцара болх. Цига кIанз а кийча яц хьажкIаш чуэцача чIоагIа эшаш йола фургонаш, кхоачамболаш дац тускараш, хьажкIаш чуэца езаш дола кхаш гонахьара хьекха дац, бакъда чуэца езараш 900 гектар хьажкIаш я.

Совхоза 2-ча отделене (управляющи нов. И. Шадиев) цхьайолча участкашка хьажкIаш чуэца болабенна бале а беррига юрта баха нах, къаьстта совхоза болхлой оарцагIа а баьха цу лоархIамерча гIулакха йоакхо еш бац.

Ханнахьа хьажкIаш чуийца ца ялара кхерам болаш гIулакх эттад совхоза 1-ча отделене. Цига хьажкIаш чуэца болабала меттел цу лоархIамерча гIулакха кийчо яь а баьннабац. ХIанз чIоагIа къахьега дезаргда хьажкIаш чуэца беррига низ оарцагI баккхара керда вахийтача отделенерча управляюще н. М. Г. Булгучева а отделенерча коммунистий ерригача актива а.

ХьажкIаш чуэца техника кхоачамболаш цахилар бахьан долаш кулгашца уж чуэцара болх чакхбаккхара де мел доагIар де деза совхоза ерригача отделенешка, дIадахача шера хинна кхоачамбоацараш (мартеи апрелеи а тIехьа хьажкIаш чуэцаш бар совхозе соахка) укх шера хургдоацаш баха нах оарцагI баха беза ханнахьа хьажкIаш чуэцара.

Йоа а ца еш ший ханнахьа хьажкIаш чуийца ялийтар — совхоза болхлой а ерригача общественноста а декхар да.

Ц. ВИСАНГИРЕЕВ.

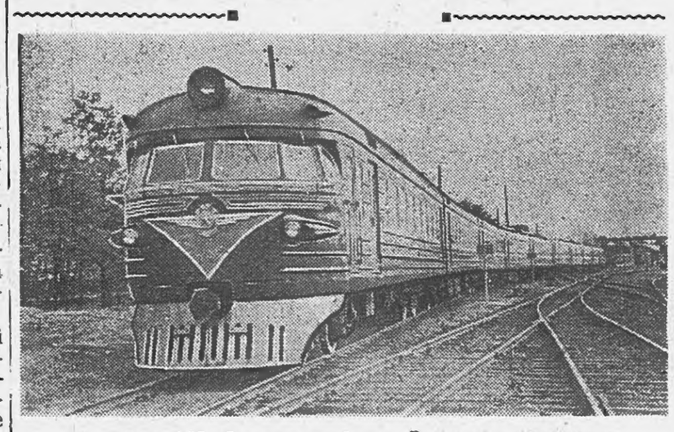

Латвийски ССР. Вагонаш еш йолча Рижски завода коллективо эггара хьалха хьаяьй «ЭР-6» яха электропоезд. Реостатно-рекуперативни тормоз йолча электрооборудоване керда система а йолаш я из электропоезд. Тормоз а теха поезд юхасоцаеча хана электроэнерги сете юхачу а луш, генераторо санна болх беш хургья двигатель. Из бахьан долаш 20 процент кIезигагIа йовргья электроэнерги.

Сурта тIа: «ЭР-6» яха керда поезд.

С. Данилова сурт. **ТАСС фотохроника.**

Цар сий ду юртарча наха

МоллагIчоа а безаме хет хоза барзкъа тIа а дийха клубе салаIа а хьоашалгIа а водаш хилча, нагахьа санна из барзкъа цунна мадезза а дика а даьдале.

Первомайски районерча Мужеча ваха моллагIча сагага дика барзкъа мича тегийтаргда, аьнна хаьттача Мужечарча мастерске цIи йоаккхаш хозаргья.

Мастерске ийчен тIа дIатIавоаллашехь хьахоз хIамаш тегача машинаша ду таташ. ЧIоагIа хьинаре къахьегаш, барзкъа тегийта веначунца массаза а белабенна ба укхаза болх бу мехкарий. Царна а юртарча наха а дукхаезаш кхалсаг я мастерске заведующи йола Балаева Люба.

Люба бера хана денз хIамаш тегарца безам болаш яр. Ше мукъа йолча минуте из бIаргаго йиш яр е хоза йовлакх деш е теника коч тегаш. Йоккха хилча цунна накъа даьлар из. Ший пхийта шу даьлча барзкъаш тегача мастерске балха яхар Люба. Кхаь бетта ученица йолаш болх бергболаш дIаийцар из, бакъда, йиIига цхьа бутт боаллашехь шийх дика барзкъаш тега болхло хургйолга дIахьекхар. Иштта дIаболабир Любас шийна дукхабеза болх.

1957 шера Мужеча № 2 йолча мастерске балха яхар из. Дукха ха ялалехьа цу мастерске заведующи хилар Балаева Люба. Болх дика бар а ше езаялийтар а бахьан долаш укх шера Мужечарча юртсовете депутаталла хержай Люба.

Кхыча тайпара дIаболабир ший болх къонача швеяс Оздоева Хьавас. ЗIамига йолаш денз Хьаваи цун йиша Аминати детдоме нийсбелар. Цига воспитателаша дас, нанас санна дог лазаш хьалкхебир уж. Школе деша яггIашехь барзкъаш дахеи тегеи Іомабеча кружоке ухар Хьава. Хоза барзкъа делга цо лерхIар а сатийсар а дар. ВорхI класс йисте ма яькха а барзкъаш тегача мастерске балха яхар Хьава.

Беррига чa советски наха санна Балаева Любас а цунца болх беча мехкараша а шоай беррига низ дIалу вай лерхIа сийрда кхоане гарга йоалаяра.

Хургйолча ССКП ЦК Пленума сийна къахьегама вахте а этта Мужечарча барзкъаш тегача мастерске болхлоша дош деннад бетта план 130—140 процентал лохехьа йоацаш кхоачашъе а, хьаду барзкъаш кхы а дикагIа, кхы а хозагIа хилийта а. Шоай декхараш сийленца кхоачашду мехкараша.

А. АУШЕВ.

а китайски халкъа ца а хулаш, китайски революци котъялларца мехка эксплуатаци ярах пайда эцаш хиннача, шоай доал юха а качдоллара уйла еш болча монополистийи компрадорийи кучканна хилар из зе. Бакъда, китайцаша шоаш маяххара, мохк «гIумара оархилг» хинна а из гIум цхьацца буртилг хьош капиталистически берташа дIа-са кхихьа а ханаш цIаккха юхайоагIаргйоацаш дIаяхай.

Китае халкъа революци котъялар — китайски халкъа истории чухь хинна а ца Іеш, Іалаьмате доккха гIулакх да. Империалистийи феодалий - компрадорийи нах тIеIабар дIадаккхар а, хIаьта цунна тIеххьа КНР социалистически эргалонаш яр а ерригача Малхбоаленна Іалаьмате боккха лоархIам болаш а хилар, хIанз а болаш а да. Китайски халкъо кортамукъале бахьан лоаттабаь къовсам империализма колониальни система йохаяра исторически процесса керттегIара дола дакъа дар.

Бакъда, кортамукъале ,яккхар эггара хьалха моллагIча колониальни мехкарча халкъа ший революционни гIулакхех хьахулар да. Цхьабакъда, цунца цхьана из империализме духхьал халкъаша лоаттабеча юкъарча къовсамах хьахулар прогрессаи адам кортамукъа хилараи тIехьалаттачарна пайданегIа долча оагIорахьа дунен тIара низаш овлан тIара денз хувцадалар да. Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци котъяларо, Советски Союзо хоадам беш дола дакъа а лоацаш гитлеровски Германелн империалистически Японелн котдовларо дика хьалаш хилийтар Китаеи, Корееи, Вьетнамеи, Индеи, Индонезеи, Бирмеи, Цейлонеи иштта кхыча мехкий а халкъаша кортамукъале бахьан лоаттабу къовсам толамца дегIабоалабе. Вайна бIарга а гуш хувцалу Малхбоале. Цун безам бац кхыча мехкашкарча нах лоал лоаттабераша шоаш теIабар ца. Из еррига а готтача лозман аьлешкара шерача паргIатача бер чу а даьнна кхехкаш сувсаш хьийдда додача хих тара я.

Малхбоален халкъашта гу ший вахар тоадара новкъа социализмаи коммунизмаи идеяша дегаш айдьча китайски халкъо доаха Іалаьмате доккхий толамаш. Из да буржуазни идеологаш корзахбоахар. Цудухьа язду цIи хезача кхыча мехкашкарча гIулакхий эксперта Вера Дина «Малхбузехьара доацача дунен оамал» яхача книжка тIа: «Нагахь санна коммунистически Китая лоацца хана исторически хувцам бе аьттув боале цун опыт малхбузехьара доацача дуненна кхы а боккхагIа лоархIам болаш гIургья... Атлантически гонна чудоагIаеш доацача кхыча халкъаша аргда шоашка: «Китайцашта дулур вайга а дулургда», аьнна.

Советски пятилелкаш кхоачаш а еш планах социалистически боахам лелабаро дерригача дунен халкъашта бIарга а гуш даьккха сий кхы а лакхделар китайски халкъо а иштта кхыча социалистически мехкий халкъаша а шоай хьалхара халкъа боахама планаш кхоачашъьчул тIехьагIа.

Ший хана В. И. Ленина белгалдаьд вай мехка болхлой классо ше Іаьдал бе деллачул тIехьагIа ший экономически политикаца, боахам дегIабоалабеш ше даьхача толамашца кхы а дукхагIа гIо дергда дунен истории дегIадара, яхаш. Кердача исторически хьалашка котъяьннача пролетариато дунен истории дегIадоаладара ценгара-денга дукхагIа а деш деча новкъосталах йола ленински кIоарга уйла бакъю Советски Союза опыто яь а ца Іеш, иштта КНР-и социалистически системе чудоагIача кхыча мехкийи опыто а. Бакъдар аьлча, промышленни продукце керттера тайпаш арахецара Англена тIехьакхера а цул хьалха ялара а дола декхар кхоачашде йолаяла Китая низ кхачар — дуккхача хана «дунен мастерской» лерхIаш хиннача Англел хьалхаяла — из цаI деций Малхбоален халкъашта социализма пайдана дол харцде йиш йоаца бакъдар?

В. И. Ленина эггара тIехьа а капитализма когаметта дIаоттаргйола общественни строй хиларах тарра социализм дегIаяра перспективаш хьа а хьокхаш «ДикагIдар кIезига дале а дикагIа да» яхача ший тIехьхарча статья тIа яздаьд: «Юххера а къовсама къастар хургда Россеи, Индеи, Китаеи и. кх. дI. дахаш дунен дукхагIа дола адам хиларга хьежжа. ХIаьта из дукхагIа дола адам тIехьарча шерашка цIаккха ца хиннача тайпара сихденна шоай кортамукъале бахьан лоаттабева къовсама юкъе доагIа, цудухьа дунен тIа лаьтта къовсам юххера мишта чакхбаргба, аьнна вIалла шеко хила йиш яц. Цу даькъе социализма юххера а хоадам бола котало Іалашъяь я» (Соч. т. 33, оагI. 458).

Іилма гарда тIа Ленина аьннэр бакъдаьд адамий дерригача дIахорча истории. Пролетариата диктатура чIоагIъе, социализм хьалъяро, СССР-е коммунизм хьалъеш даьхача Іалаьмате доккхийча толамаша, Китае хиннача социалистически эргалонаша низ бола, цхьоагIо йола дунен социалистически лагерь вIашагIйолларо а из чIоагIъяро а, Малхбоален халкъий къама - кортамукъалеи боламо империализма йийттача а хIанз еттача а низ болча хIамаша — цу дерригане а социализма гIулакх дерригача дунен тIа котдаргдолча кхоачадир.

Социализмагахьа адамаш дегIадахкара хоадам бола лоархIам болаш да Советски Союзеи Китаеи кхыча дерригача социалистически мехкий а цIаккха дохаргдоаца доттагIаеи цхьоагIои.

Из уйла белгал а еш Советски Союза Коммунистически парте XXI-ча съезде ше къамаьл деш новкъоста Чжоу Энь-лая аьлар: «Марксизмо-ленинизмо цаI беш кхотабу вай шаккха а мохк а дерригa мехкаш а. Вай шин мехка халкъаш халонаш кагьеш бIаьха никъ хьабена эггара гаргагIа бола тIемахой ба. Вай кхел а цаI я, вай хьашташ а цаIаш да».

Китайски халкъа хов дукхха а халонаш эшае ца еаш ше долта, хIана аьлча цун йиш я истории чухь эггара хьалха советски халкъо биллача новкъа социализме лаха. Цудухьа сеала гIоръяьннай Китае «Советски Союзагара Іомале!» яха лозунг. Китайски халкъа Советски Союзо цIенча дег тIара материальни новкъостал ду. Вай мехко новкъостал ду халкъа Китайна бIаьш йоккхий промышленни предприятеш хьатъе. Советски заводийи фабрийи коллективаша кхетаду вошал долча Китая заказаш кхоачашдарца шоаш социализмаи коммунизмаи юкъара гIулакх чIоагIдеш хилар. Дег чу вошал дола уйла хиларо кулгалду Китая стройкашка китайски доттагIашта СССР индустрегеи, Іилмагеи, техникагеи гIолла Іоаяь опыт дIале, аьнна, вай Даьхено бехкхокхаме а сий дола а декхар тIадиллача советски специалистий къахьегама.

«Советски Союзо,— йоахар КПК VIII съезде новкъоста Лю Шао-ци.— Іалаьмате доккха новкъостал дир тха мехка социализм хьалъяра гIулакха; доккха новкъостал дир цу даьхе иштта Европаи Азеи халкъа демократе мехкаша а. Китайски халкъа цIаккха а дицлурцац вошал долча мехкаша даь из новкъостал».

Социалистически мехкашта юкъе вежараша санна цхьан къахьегаш, цIенча дег тIара вIаши новкъостал деш, бокъонаш цхьатарра йолаш гIулажхаш хилар аламий истории чухь дунен халкъашта юкъерча гIулакхий керда тайна да. Из вIалла хила йиш яц вIаши юкъе латтача машар хила йиш йоацача къовсамаша эттIаеча капитализме. Из хьа а хиннад дегIадоагIаш а да аьхха социализма дунен тIа.

Вошал долча китайски халкъа социализм хьалъе новкъостал деш СССР къахьегамхошта, социалистически система чудоагIача дерригача мехкий а къахьегамхошта санна, кулгалду пролетарски интернационализма сийлахь-йоккхийча принципаша, лерхIараш цаIаш хиларо, дунен социалистически системе чу доагIача мехкий йохаргйоацача цхьоагIон лоархIам ховш хиларо.

Советски Союзои хлакъа Китаяи 1950 шера февраль бетта доттагIаеи цхьоагIои а хургдолаш, вIашаеи новкъостал а дерригаш договор а даь тIема тайпабеллаш лелацеча империалисташта чIоагIа духьале яьй. Массанена а ховш ла Советски Союзои Китайски Халкъа Республикаи машара гIулакх, Кореяи, Вьетнамеи, иштта Камбоджеи, Лаосеи, Іарийи кхыча мехкийи халкъии къама хьашташ лорадар мел лоархIам болаш хиннад а кIанз мел лоархIам болаш да а.

Социалистически мехкий лоалайича санна чIоагIача цхьоагIоно ворзагIбоах из шоай агрессивни планаш кхоачашъяра керттера духьале йолга ховш бола империалисташ. Империалисташ шоашта могачох советско-китайски доттагIал дохаде гIерт. Бакъда, цар лерхIачох хIама хургдац.

СССП XXI съезде ше яьча доклада тIа новкъоста Хрущева йоахар:

«Китайски коммунистически парти чIоагIа латт классови, марксистско-ленински позицеш тIа. Цо къовсам лоаттабу империалисташтa, эксплуататорашта духьал, цо къовсам лоаттабу социалистически ларда тIа вахар эргадаькхар духьа, цо лораю пролетариата дунен халкъашта юкъерча цхьоагIон принципаш, цунна кулгалду марксистско-ленински теоре».

СССР, Китайски Халкъа Республика, кхыча социалистически мехкий а опыто къаьстта тешал ду социалистически революцеи социализм хьалъяреи процессаш социализма новкъа довлача дерригача мехкашка йолча керттерча закономерностий ларда тIа латташ хиларах бола марксистско-ленински хьехам нийса хиларо.

Китайски халкъа толамий хоадам бола хьал Китая Коммунистически парте нийса марксистско-ленински кулгал деш хилар да. Болхлой класса хьаехле лелаеча парте, цо шийна чуэзаб Китая дикагIа бола къонгаши мехкарийи, чIоагIа къонахчал дола, лоIам бола, социализм бахьан шоай са кхоачашдоацца нах. Кортамукъалени къахьегамхой эразеи гIулакха шоаш мутIахь хилар китайски коммунисташца хьахьекхад дукхача революце моастагIашта духьал тIемаца шоаш лоаттабаьча къовсамца. Цу къовсаме парти чIоагIъелар, новкъост Мао Цзэ-дун керте а волаш кулгалдеш йола цун ядро а хьахилаш халкъа кулгалдара боккхача маьхе йола опыт а караерзайир.

Китайски коммунисташ марксизма-ленинизма бакъдолчун лерах болх, цар хоадам болаш къовсам лоаттабу ревизионизмаи догматизмаи духьал, марксистско-ленински хьехам цIена хилийтара тIехьа. Цар творчески пайда эц марксизмах-ленинизмах Китая долаш долча хьалашка, Іилма коммунизма ганза социализм хьалъяра практиканна шоай лакъа юкъе а хьош.

Марксизма-ленинизма тIехьа хилар, къахьегамхоца айхха бувзам хилар — из да коммунисташта общество дегIайоаяяро хьалхашка оттадаь декхараш толамца кхоачашде торо хулийтар.

ХIанз укх сахьате, КПК ЦК VIII Пленумо къоастадаьча бесса Китая Коммунистически партеи калкъийи керттера декхар да масса а тайпара производство дегIайоаляра рузкъа кходара болча болама дукха а нах юкъеозар, 1959 шера производственни а гIишлош хьатъяра а план кхоачашъяри тIехьхоачашъяри духьа къовсам лоаттабар.

Историе хьех общественни вахар чухь кердадар дикагIар котдаланза Іергдац, хIаьта къаденнар реакционни дар цала дезаш да, яхаш. Цунна тешал ду социализм бахьан лоаттабеча къовсама ерригача опыто, миллиард гаргга нах бахача мехкашка социализм хьалъяра практика. Кхыметтел США госдепартаменте кулгалхой а 1949 шера да аьчча бовланзар американски империалисташа китайски халкъа духьал тIом лоаттабе Чан Кай-ши хьаллоацаш доадаьча миллиардаш долларашка гоминдановски контрреволюци хIалакъярах кIалхъяькхазар, аьнна.

Китайски Халкъа Республика дIакхайкаяьчул тIехьагIа лунен халкъашта юкъеоча а чурча а реакце лерхIар коммунисташта Китайна управлени е могаргдац, боахамаи, Іилманнеи, культуранеи кулгаде могаргдац, аьнна. Бакъда из цар лийрхIар а кхоачашхиланзар. Сийлахь-йоккхача революце сомадаькха халкъ керда вахар дилла гIертар, шийна юкъера дуккха а талант йола боахама а, культура а, строительства а кулгалхой къоастабир. Болхлой классо, Китая беррига къахьегамхошка хоадамболаш хьаллоац парте генеральни лини: «беррига низ тIа а бахийта, боахам тоагIа сихагIа, дикагIа, пайданегIа йолча принципаш социализм хьалъе». Творчески хьинарах хьалдиза, керда сийлахь-доккхий толамаш дахар духьа, шоллагIча пхе шера плана (1958—1962) керттера декхараш ханал хьалхагIа, шин шера кхоачашдар духьа къовсам лоаттабу китайски халкъо.

Социализма дерригача мехкий къахьегамхой, беррига дунен халкъашта юкъера коммунистически болам бокъо йолаш боккхий а беш хьежаш ба Китайски Халкъа Республика толамашка. Болхлой классс. дерригача дунен тIара къахьегамхой тийша ба КНР йолча итт шера чухь социализм хьалъеш историческа толамаш даьха сийлахь-доккха китайски халкъ лIахо а ший сий долча Коммунистически парте кулгалца коталонгара коталонга доацаш дIагIоргиларах.

Доазол дехьара

Советско-американски коммюникех китайски газето яхар

ПЕКИН, 28 сентябрь. (ТАСС). Синьхуа агентство беча хоамах, тахан арадаьннача «Бэйцзин ваньбао» яхача газето хьалхарча оагIо тIа, доккхача алапашца керте а яздаь, кепа теха я Советско-американски коммюнике еррига текст.

Ший подзаголовкашца белгалду газето коммюнике цхьадола дешаш: деррига герз дIадаккхара дош эггара лоархIамегIа хилар, берлински деша вIаши барта баьхка хилар, цу дешах переговораш хургйолаш хилар.

Коммюнике текст пекински радиостанце гIолла дуккхаза дIакхайкаеш хиннай.

КНР 10 шу дизара сийна хетаяь Берлине хинна торжественни собрани

БЕРЛИН, 29 сентябрь. (ТАСС). Селхан Берлине Китайски Халкъа Республика хьахиннача дийнахьа денз 10 шу дизара сийна хетаяь торжественни собрани хилар. Собрани йир Германе Социалистически едини парте Центральни Комитето, ГДР министрий Совето, Демократически Германе Къама фронта Къама совето.

Собране президиуме хилар СЕПГ ЦК-а хьалхара секретарь Вальтер Ульбрихт, ГДР министрий Совета председатель Отто Гротеволь, Халкъа палата председатель И. Дикман, СЕПГ а демократически блока партей а кулгалхой, правительства членаш.

О. Гротеволеи КНР ГДР-рча посола Ван Го-цюанеи къамаьлаш дир.

Фашизман тIема духьал

ПРАГА, 28 сентябрь. (ТАСС). Селхан Чехословаке доладеннад фашизмаи тIеман духьал къовсам лелабара кIира. Цу тайпара кIира хIара шера ду фашисташта духьал къовсам лелаберий чехословацки Союзо. Чехословацки телеграфни агентство беча хоамах Чехословаке дуккхача городашка митингаш хиннай. ТIом хиннача шерашка, оккупацеш хиннача хана гитлеровцаша наха къаьстта Іазап тIалоаттадаьча республикерча моттигашка, фашисташа боабаьча наьха сийна торжественно-траурни церемонеш хиннай.

Пардубице яхача городе, оккупаци йолча хана Лидице санна, цхьаккха хIама ца дуташ йоха яь дIаяьккхача Лежаки яхача юртарча наха фашисташа топаш теххача метте, йоккха митинг хилар. Пхи эзар саг совгIа нах гулбелар цига. Цу митинге тIаийцар Малхбузерча Германена милитаризации фашизации яра духьала, атомнии водороднии герзаца из кийчъяра духьала йолча протеста резолюци а. Цу тайпара резолюцеш тIаийцай кхыча митингашка а, хIаьта цига хиннараша Малхбузерча Германен ремилитаризаци яра духьал а болаш массанахьара герз дIадаккхара предложени могайир.

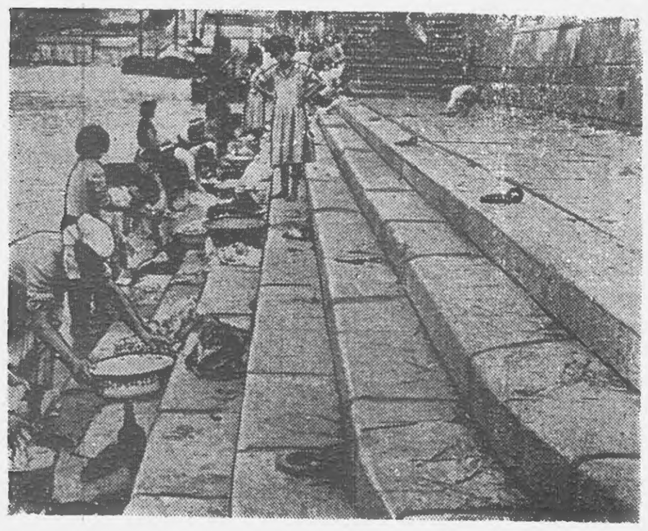

ПОРТУГАЛИ. КIирандийнахь Іурра городе Опорто. Дуэре яхача хи йисте.

Шиндлера сурт Центральбильд.

Советско-индийски боахама барт-цхьоагIо

ДЕЛИ, 29 сентябрь. (ТАСС). Советски Союза новкъосталца Бихар яхача штата Барауни яхача моттиге мехкдаьтта чакхдоаккха завод юлаш Советски Союзен Индеи правительствашта юкъеболча барта селхан Деле кулгаш яздир.

Бараунера мехкдаьтта чакхдоаккха завод шера ши миллион тонн мехкдаьтта чакхдоаккхаргдолаш лаьрхIа я. Завод пъатъе Советски Союзо Индена ду дуккха ла йилла юхалурыцолаш бIаь миллион сом ахча.

Баьча барта советски оагIонгахьара кулгаш яздир СССР-а Индерча посольства экономически дешай советника В. А. Сергеева, Инде оагIонгахьара болатен, лаьттагIара доахача рузкъайи, доагамен министерства секретара Н. С. Мане. Барта кулгаш яздеча хилар Советски Союза Индера посол И. А. Бенедиктов, Инде болата, лаьттагIара доахача рузкъай, доагама паччахьалкхен министр К. Д. Малавия.

Керда баь барт Советски Союзан Инденен юкъера боахама барт-цхьоагIо шеръяра цаь жхы цхьаькха а доккха гIулакх да.

США-а тIема морякаш Одессе хилар

ОДЕССА, (ТАСС). ШоллагIа ди да Одессерча порте США-а форда тIема флота «Маури» яха гидрографически кема латта. Селхан а санна, тахан американски морякаш турпала города белгалъяьнна йолча ликача моттигашка хьожаш хилар.

Тахан «Маури» яхача кема тIа хилар прессаш еча завода, Январски восстане цIерах йолча кранаш еча завода, кхыча заводий а къахьегамхой, хIаьта иштта Одессерча юкъерча дешара 119-ча школа дешархой.

ЦIАЬКХА А МОГИЙТАРГ ЦА ХИЛАР ДIАХАЙТАР

ПЕКИН, (ТАСС). Синьхуа агентствос беча хоамах, тахан вIашагIкхийттача Штатии тIема самолет Китански Халкъа Республика Чжэцзян яхача провинце Чжоушана районе тIаена хилар. Цул тIехьагIа вIашагIкхийттача Штатий цхьаькха тIема самолет Китайски Халкъа Республика Чжэцзян яхача провинце Юйшана районе тIаена хилар.

США-а ю уж тIема провокацеш могийтарг ца хилар дIахайтар КНР яхыча мехкащарча гIулакхий министерства викало.

АМЕРИКАНСКИ ТIЕМА ЭСКАДРА СТАМБУЛЕ КХАЧАР

СТАМБУЛ. (ТАСС). 26 сентябре укхаза кхаьчад американски 6 флота кемай эскадра, царца «Саратог» яха авианосец а долаш. Цхьоалагіа октябрь тIаккхаччалца Босфоре хургда кемаш.

Боахам айлуш боагIа

(Библиографи)

Нохч-ГIалгIай книжни издательство арахийцай «Юрта боахам дегIаболабеш лоаттабеча къовсаме» яха брошюра. Брошюра автор парте Сунженски райкома секретарь нов. Б. С. Чадов ва. Брошюра тIа ювц 1953 шера денз 1958 шерага кхаччалца Сунженски районни партийни организаце баьча балха опытах.

1953 шера ССКП ЦК сентябрьски Пленум хиллалца йолча хана республике наггахьа мара хьалха латтарашца хьоаеш яцар Сунженски район, хIаьта фийг болча ялатий хьувкъам а лоха бар. Масала, 1953 шера, юккъера лаьрхIача хIара гектара тIара ерригача районе даьккха ялат 7,2 центнер мара дацар.

Иштта кIезига ялат доаккхаш хилара бахьан дар районерча колхозашеи МТС-шеи агротехника бе-башха йоацаш лелаяр. Зябь ахара план кхоачашъяцар, моттигерча удобренех пайда эцацар. Шоай сорташка хьежжа хьакъоаста а даь дIадувш дацар ялаташ а.

Хьайбаш леладеча юртбоахама даькъе эггара йоккхагIа духьале хулар доакъара база вIашагIъелла ца хилар бахьан долаш. Колхозий кулгалхой цу хана ладувгIа безам болаш а бацар фермашта юххера севообороташ е еза, дIайийнача хьажкIийи маькхеи кхашка доахан доажаде деза аьлча. Из пайдан доаца гIулакх лерхIар. Цудухьа хIара фуражни Іаттагара йоаккха шура 1013 килограмм мара яцар.

Дукха кхоачамбоацараш дар районерча колхозашка дулх даккхара гIулакха юкъе а. Деррига доахан дулха дIадала кхаьба кийч ца а деш къаьст-къаьста доахан кийчдора, хIара бежана вес дуккхагIа хилийта а гIерташ.

ССКП ЦК сентябрьски Пленумо белгал дир мехка юрта боахам сихха дегIаболабара хоадам боллаш дола наькъаш.

Сунженски районни партийни организаци кертерча дешагара — кадраш балхашка дIанийсъярца, эггара хьалха колхозий председателаш, кхашкарча бригадийи хьайбаш леладеча фермайи кулгалхой хьакъоастабарца, йолаелар юрта боахам дегIаболабара юкъера кхоачамбоацараш дIадаха.

Иштта хьийга къа зехьа довнзар. Масала, XIX-ча партсъезда цIерах йолча колхозо (цун председатель нов. Шумилов) 1958 шера 1953 шера хинначчул 4-зза дуккхагIа пайда баьккхар, хьалхагIа дIаяхача хана из колхоз эггара тIехьайисарашца хиннаяле а.

Дика кхетадора коммунисташа дика кулгалхой хиларга хьежжа, дика колхозникаш а хиларга хьажжа мара иштта доккхий толамаш даха йиш хургйоацилга.

Из декхар дизза кхоачашдара кхашкарча бригадашкеи хьайбаш леладеча фермашкеи дикагIа бола агитатораш бахийтар.

Фийг бола ялаташ дикагIа хьувкъийтара тIехьа лелабеш бола къовсам агротехникаех бизза пайда а эцаш, хIаьта иштта хий детташ дола лаьтташ а леладе баьлар колхозникаш. Цунга хьежжа юрта боахаме дикагIа йола методаш юкъе йоалаяра агрономий лоархIам лакхбара тIехьа а лоаттабора цар къовсам.

Раздельни хьисапе ялат чуэца а болабелар сунженцаш цу хана. Иштта юрта боахама болх тоабар бахьан долаш 1958 шера 1953 шера даькккхачул 2,8-зза дуккхагIа ялат даькккхар районе.

Хьайбай продукташ йоахилга лохагIа хилар бахьан дар доахани коа тIара оалхазараши кIезига хилар а дика чIоагIъяь доакъара база ца хилар а. Детта доахан дерригача Іай кIеззига мара йоли концентрированни доакъари ца дуллаш ча дуадеш лоаттадора. Искусственни осеменени еш йола пункташ-м цхьаккха колхозе а яцар.

ССКП ЦК сентябрьски Пленум хинначчул тIехьагIа доахан доажадеш йола даьгIенаш 3500 гектарага кхоачаш яр, хIаьта силоса лаьрхIа баьцаш 800 гектар яр. Сийнача доакъара лаьрхIа дIабувра озими мукхи, рожи, кени, экспарцети, суданкеи, магари, люцернеи, хьажкIаши.

Цунга хьежжа районни партийни организаце теркам тIабохийтар доахан леладеча фермашка распорядок лелаяра, доярка ши, Іаьсий леладераши, птичницаши иштта кх. дI. Іомабара.

Парте райкомо юрта боахама болхлошта районни совещанеш йора. Цига шоай балха опыт ювцаш дикагIа болча колхозникаша къамаьлаш дора.

Иштта 1958 шера хIара фуражни Іаттагара йоаккха шура 2428 килограммага кхоачаш дукхагIа хилар, хIаьта валовой шура йоаккхилга 4-зза лакхделар.

Нов. Чадова ший брошюра тIа чIоаггIа теркам тIабахийта дувц районни партийни организаце овощеводствайи садоводствайи доакъош, царех эггара дукхагIа пайда боалаш дола юрта боахама доакъош а лерхIаш, дегIадоаладеш баьча балха а.

Брошюра эггара тIехьарча раздела тIа дувц Сунженски района юрта боахам дIахо дегIаболабара перспективаех.

Нов. Чадова язъяь брошюра юрташкарча районий партийни болхлоштеи, колхозий а совхозий а партийни организацей секретараштеи, хIаьта иштта кхашкарча бригадий а хьайбаш леладеча фермай а кулгалхоштеи лаьрхIа я. ХIанз книжкаш дохкача тикашка йохкаш я из брошюра.

А. ГАЙВОРОНСКИЙ.

Керда стихаш

Джамалдин ЯНДИЕВ.

Гоннахьа бийса

Гоннахьа бийса,
Адам дижа улл,
ХатIа эттача санна,
Седкъий хьеж.
Дахар, денар керта чу
Сомадувл
Са дог-уйла, са вахар
Хьесташ.
Ше дилла нхача наькъех,
Тувла ца луш,
Айбенна, сийрдабаьнна
Бутт бода.
Стих ца йоалаш,
Илли дека ца луш
Со уйлаша готваь,
ГIайгIане вагIа.
ДогIа ца дилхача лаьтта мо мара
Хьоанал йоацаш санна,
са дега чу,
Стих гIаттац,
Илли далац ара,
Хьоа боацаш санна,
Са керта чу.
Айбенна, сийрдабаьнна
Бутт бода
Со уйлаша готваь,
ГIайгIане вагIа.
Цкъаьннахьа сирча дын тIа
вагIаш
КIай баьрий сона наIарга воагIа,
— Вахара ираз шийца дахьал
Балха Іуйре сона духьал йоагIа.
Лоамашка, арешка
ДIамелхьежача
Къахьегаш, болх беш,
Низбола адам доал.
Из тамаше хоза сурт
бIаргадайча
Са дог-уйла, са вахар
ловзадоал.
ТIаккха, Маьтта-лоам тIара,
сихлий,
Морхашта духьал лаьча додаш
санна,
Са лоаца илли дега чура айлий
Адамашта делалий духьал дода.

* * *

Адамашца доаца вахар
Сона ма лулда,
Балхаца доаца рузкъа
Сога ма кхоачалда.

Новкъостага

Са новкъост! Ма яха, ма дувца
Замо шийца дихьа, дIадаьннараш,
Хьай, е са дай саго ма бувца
Хургдац хьона вайгIа, воаш
доацараш.

Са даьша дошо када чура
Из лома шура мийннай ма яха,
Тахан цар денал-хьинар
дувцаш
ГIулакхаца воацаш ма ваха.

Хий лоам чура цIена доале а
Цкъаза арахьа бIехлуш хул
хьона,
Хьа дай дика хиннабале а
Цкъаза тIехье во кхувш хул хьона.

Ваьнначар эздий ва яхийташ,
Нахага хеставайта ма гIерта,
Даьхенга дика ва оалийташ,
Іа уж хьай дай сий долаш
бувцийта.

Дешара кердача плана керттера белгалонаш

1959—1960 дешара шу вай мехкарча школашта къонача тIехьено дешара а из хьалкхеяра а гIулакх овлан тIара денз эргадаккхара шу да. Бер хьаькъале хьалкхедар, цунна Іилма довзийтар, практически болх бе ховргдолаш Іомадар — уж да хIанз школа хьалхашка латта кертера декхараш.

Назрановски № 1 йолча юкъерча школе 1-ча сентябре денз 1-ча классера 5-ча классе кхаччалца а 9-ча классе а кердача учебни планах доладеннад дешар. ХIанзле кердача программаша хьагойт шоаш дикагIа хилар.

Кердача учебни планах тха школа хьехархочо нов. Харламовас йоах-«ПхелагIа шу да аз начальни школе болх бу. Балха эггара хьалхарча дийнахьа а хайра сона бераш болх бе чIоагIа тIера долга. Царна хоза хет шоай кулгашца даь хIама. Кулгаца бу болх Іомабу урок тIаккхачарга сатоссаш хул бераш. КIира цхьа сахьат тоъац цу гIулакха. Кердача учебни планах ши сахьат хьожадаьд къахьегама. ХIанз йиш хургья берашка кхоачам хиллал беша болх бе, цул совгIа шоай кулгашца класса эша гойтара пособеш хьае а. Бераш Іомаде мегаргда стола тIа шу оттаде а, класси цIан лостам болаш лоаттаде а. Дешара кердача планах хьалкхебаьраш коммунизм хьалъергйола кагирхой болх бе безам болаш а болх безаш а хургба».

Дуккхача хана денз болх беш йола тха школа хьехархочо Ю. П. Андреевас йоах, цу тайнарча программах хьехаш хилча къахьегам безаш, дика хьалкхедергда бераш.

Дешара эггара хьалхарча дийнахьа денз болх бе Іомабаларал совгIа шоашта гIулакх деш ба, вешта аьлча, шо-шоай классаш цIенъю, цул совгIа шоай цIагIа цIено лелаергйолаш Іомабу.

Школа 5—7 классашка дешархой болх бе Іомабергба школьни мастерске, дешара-опытни участке, совхоза кхашка. Назрановски юкъерча школе мастерскена лаьрхIа помещени яц, кIезига я оборудовани. Цхьабакъда, цу школе 4—пхелагIа, 3—ялхлагIа, 3 — ворхIлагIа классаш я 300 дешархо чу а волаш. Цудухьа 5-7 классашкарча дешархоша гурахьеи, бIаьстин, аьхкин юрта боахама производстве болх бергба. Цу гIулакха мел эшар долаш да. Школа дешархой а ученически производственни бригада а низаца вай мехка къилбаседа районашта фуна эшаш йола гибридни хьажкIаш хьалкхеяь чуэца болабеннаб дешархой.

Тха школа дешархой 11 шера дешаргдолаш хилар бахьан долаш 9-ча классерча дешархоша производственни дешар йоккха говзал йолаш бола специалисташ керте а латташ юртарча предприятешка чакхдоаккхаргда. Школе 9-ча класса дешархой профессиональни дешара 4 группа я вIашагIйоллаш. Электроприборий завод хьалъеча хана цхьабола дешархой штукатурийи плотникийи специальносташ йолаш хургба. Мельзавода специалисташа мукомолаш Іомабергба, хIаьта цхьабараша Назрановски совхоза ремонтни мастерскешка электромонтера говзалаш Іомаергья.

Лакхарча классашкара дешархошта профессиональни дешар Іомадара керттера гIулакхаш да уж. Из болх дика леларгба цу предприятей специалисташа а школа педколлективо а бе безача тайнара лелабой.

Кердача дешара планах факультативни занятеш е лаьрхIад. Цо йиш хулийт тайп-тайпара специальни дешар хьехийта. Тха школе автомашина а я, хIаьта говза преподаватель а ва. Лакхарча классерча дешархошта шоферий говзал Іомае йиш я тхога. Школа лерхI ер шу чакхдоалаш 3-гIа класс йола 15 шофер Іомаве.

Ученически производственни бригада вIашагIъеллай бIаьсти. Укх аьхки боккха болх баьб цу бригадо. 50 гектар лаьттан тIа гибридни хьажкIаш хьалкхеяь, оасар деча хана совхоза доккха новкъостал даьд. Тха ученически бригада кертте латта декхар да шоай участка тIара цхьаккха фийг ца боабеш ялат чуэцар.

Назрановски юкъерча школа хьехархой коллектив шоашта хьалхашка латта декхараш сийленца кхоачашдеш я.

С. АРСЕЛЬГОВ,
Назрановски юкъерча школа директор.

ДИКА ЛЕКЦИ

Боккхача безамца ладувгI советски наха дикача лекцешка, хIаьта царех пайда а боал вай мехкара а дунен халкъашта юкъера а гIулакхаш довзийта, наьха кхетам лакхбе.

Сакъердамеи, чIоагIа ладувгIа безам боагIаши, дикеи яр укх деношка тха училищерча дешархоштеи хьехархоштеи «Дунен халкъашта юкъера хьал» яхача темах парте Ленински райкома лектора нов. Матвеева йийша лекци.

Лекци йийша яьлча дукха хаттараш а тийлар лекторага.

Лекцега ладувгIаш хиннараша чIоагIа баркал аьлар нов. Матвеевна.

Я. КАГИРОВ,
Нохч-ГIалгIай педучилища студент.

Сакъердаме сайре

Дукха ха йоаццаш Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен педагогически институте историко - филологически факультета цхьоалагIчеи лакхерчеи курсашкара студенташ вIашагIкхийтта сакъердаме сайре хилар. Студенташка моаршал луш къамаьл дир факультета декана Владимирова. Ше къамаьл деш белгалдаьккхар цо цхьоалагIча курса студенташ практически занятешта дукха теркам тIабохийтача шера институте деша бахкар.

1-ча курса студентий цIерах къамаьл дир Хамчиева. Ше къамаьл деш лакхерча курса студенташкара дешара а общественни балха а новкъостал делга дийхар цо. Лакхерча курсий студентай цIерах къамаьл дир 5-ча курса студентка Арбузовас. Дешара керда шу доладаларца дувзаденна цхьоалагIча курсерча студенташка моаршал а луш, дешача а шоай вахар чухь а цар толамаш дахар шийна ловш хилар а аьлар цо.

Къамаьл даьчул тIехьагIа студенташа концерт оттадир.

М. ЮСУПОВ.

Гуйранара балхаш дика ду механизатораша

«Ингушски» совхоза 5-ча отделене (управляющи С. Хаматханов) къахьегамхой гурахьара балхаш де болабеннаб. Чуэца езаш 500 гектар хьажкIаш, 210 гектар гидуаргаш я, гурахьа дIадувча ялаташта аха дезаш дукха лаьтта, иштта де дезаш кхыдола балхаш а да.

Отеделене цу дерригача гIулакхашта оттаяь план я, болх дIаболабалара а йистебалара а оттаяь график я, участке эшаш мел бола болхлой ба, иштта тракторашни комбайнаши я.

Цу совхозе хьалхле лелаеш я 5-гIа отделени. Эггара хьалхара 230 центнер гидуаргаш Моздокски пункте дIаеннай цо. Дика хьийкъай цигa укх шера хьажкIаш. Укх деношка уж чуэца арабаьннаб отделене болхлой. ХьажкIаш чуэцара эшаш мел дар кийча да.

Отделене къахьегамхоша лерхI 20-ча октябре хьажкIаш чуйца яха, хIаьта гурахьа дIадув ялаташи зябь ахареи балхаш 10-ча октябре йистедаха.

Дикача балхаца белгалваьнна ва механизатор В. Хайданов. Цунна тIехьа ца вусаш болх беш ва Хидиров Джабраил а.

О. МАЛЬСАГОВ.

Шоай декхараш кхоачашду доярка ша

«Октябра 40 шу» яхача совхоза № 3 йолча отделенерча доярка ша хьайбай продукташ Даьхенна ялар мел лоархIам болаш тIулакх да а ховш болх бу. Царех ба Хамхоева Лоли, Сагова Новлац, Тумгоева Фади, кхыбараш а. Балха нормаш 130-150 процент кхоачашъю цар.

Доаханга дика хьожаш ва Евлоев Мухарбик. Кхоалагіа шу да цетта доахан доажадеш а кхоабаш а из вола. Іай а аьхки а массайолча хана ший низ ца кхобеш хьож из доаханга.

Дикача толамашца нахъа баха лерхI доярка ша ССКП Центральни Комитета Пленума.

М. ЕВЛОЕВ.

Специалисташ кийчбу

Тайп-тайпара специальность йола инженераш кийчбу Грознерча нефтяной институте.

Геолого - разведочни факультете эггара къонагIа йола специальность я геофизика. Мехкдаьттани газовойи промышленность дика дегIаенача вай республике геофизически специальность чIоагIа эшаш я. Цига Іомаю магниторазведка, гравиразведка, радиометри, иштта кхы а.

ХIара дешара-теоретически курс йистеяьлча студенташ практикаех болх геолого-разведочни а геофизически а партешка. Студенташ кхетара чIоагIа новкъостал ду практико.

ЧIоагIа хозача моттиге, Дагестански АССР Буйнакски районе хилар укх шера 3-ча курсерча студентий практика. Цига дика кхийтар уж шоай балхах.

Нагахьа санна вай Нохч-ГIалгIай республикерча лоаман районашка из санна йола практика хуларе студенташта дикагIа йовзаргьяр вай республика геологи.

КIезига ба геофизически специальность Іомаеш бола нохчийи гIалгIайи. Геофизически отделене нохчгIалгIай къамах бола нах дуккхагIа хилча бакъахьа бар. Сакъердаме а дика а специальность я геофизика.

З. ДУРДИЕВ,
студент-геофизик.

Дика гIулакх

Нохч-ГIалгIай педагогически училище дешаш бола студенташ дика дакъа лоацаш ба художественни самодеятельносте. ХIанз цар лаьрхIад шоай ансамбль вIашагIтоха. Эггара чIоагIагIа цу гIулакха царна эшар вайнаьха форма яр. Из мичара лохаргья ца ховш уйла йир цар. ТIаккха комсомольцашта дага дера цхьа гIулакх.

Дукха ха йоаццаш комсомольски собрани а яь цар тIаийцар: хIара комсомольцо кIирандийнахьа къъаь сахьата предприятешка болх бергоолаш. 27 сентябре Іуррехьа цхьатарра консервни заводе балха бахар комсомольцаш. Белгалбаьнна къахьегаш бар 3-ча курсера студенташ Токаев Шамиль, Дикаев Арои, Алмазова Ася, Семенова Раиса, иштта кхыбараш а. Цу дийнахьа цар 500 сом ахча даьккхар.

— Цкъа-шозза вай иштта кхы балха даьхкача, форма эца йиш хургья вай,—яхаш бар комсомольцаш.

Кастта студентий ансамбле шоай форма хургья.

АХМЕДОВ,
студент.

Нурадилов Ханпашах йола поэма

Нохч-ГIалгIай книжни издательствос арахийца я Н. Сергеева язъяь «ЦIеша биза малх» яха поэма.

Нохч-ГIалгIай къаман турпалхочо Нурадилов Ханпаша шоллагIа даьхен тIом оолча хана леладаь майра гIулакхаш дувцаш я Сергеева поэма.

Поэма хьалхара предисловиязъяьй А. Газдиева.

Турпалхочо баьча майрача тIемах лаьца донской фронта политически управленес арахийца листовка текст я поэма тIа.

Керда поэма араяьннай 5000 экземплярах.

Ю. ОЛЬГИН.

М. Ю. Лермонтов хиннача моттигашка гIолла

Сийлахь-воккха эрсий поэт М. Ю. Лермонтов хиннача моттигашка хьажа безам болаш историко-филологически факультетера студенташ бола дуйха ха яр. ЧIоагIа гIаддахар тхо ду гIулакха тхона новкъостал де доцента Б. С. Виноградова лаьрхIалга тхоашта кайча.

Дукха ха йоаццаш тхо цахар Лермонтов ваьхача а, цо шин цхьаьнна произведенеш язъяьча а, из вийнача а моттиге — Пятигорск яхача городе.

Цу города таьна доацца ш, Машук яхача лоама юхье уллача туристски базе сайца а сайца, Лермонтов лийннача моттигашка хьажа арацаьлар тхо.

Тхона бIаргаяйра «Золова Арфа» лермонтовски галлерей, 1988-ча шера Лермонтова оттадаь памятник, поэт чуваьха а цо болх баь а ца, хIанз Лермонтова музей чууллаш дола Верзилинар хинна цIа, иштта кхыйола мотигаш. Цу Верзилинар хиннача цIагIара вийхав Лермонтов Мартынове дуэле а.

Экскурсовода хьадувцарах оаха дика кхетайийо Лермонтов ваьха зама. Хьалха хиннача паччахьа Іаьдало шийна новкъара дIабоахаш хиннаб Лермонтов санна бола хьаькъал тола нах.

ХIанз чIоагIа гIулакх а деш лора а еш лелаю цхьан хана Лермонтов ваьха Пятигорскера моттигаш.

М. АЛЬДИЕВ
Нохч-ГIалгIай педагогически института студент.

Редактора заместитель
Дж. ХАМАТХАНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре.

Йоккха зал — «Кхайканза баьхка хьаьший».
Долалу: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.
ЗIамига зал № 1 — «Кхайканза баьхка хьаьший».
Долалу: 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30.
ЗIамига зал № 2 — «Кхайканза баьхка хьаьший».
Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.
ЗIамига зал № 3 — «Кхайканза баьхка хьаьший».
Долалу: 9.15, 11.15, 1.15, 3.15, 5.15, 7.15, 9.15.

«Родина» яхача кинотеатре.

Іан зал — «Кхайканза баьхка хьаьший».
Долалу: 10.05, 12.10, 3.30, 5.35, 7.40, 9.40.
Керда шера экран бос бола документальни фильм.
«Янцзы тIа малх хьакхийттаб».
Долалу: 8.45, 2.10.
Ахкан зал — «Кхайканза баьхка хьаьший».
Долалу: 6.30, 8.30.

1959 шера 1-ча октябре денз 6 ноябре кхаччалца города Грозне центральни рынке а кхыча рынкашка а хьаелл

ДЕЗАЧА ДЕН ХЬАЛХАРА ГУЙРАН КОЛХОЗНИ БАЗАР

Дезача ден хьалхарча базар тIа дохка арадоахаргда дуккха а тайп-тайпара промышленнии гIишлонийи материалаш.

Гуйран дезача ден хьалхарча базар тIа дакъа лоацача колхозаштеи колхозникаштеи царна мел эш базара моттигаш а, таразаш а, кхыйола инвентарь а, санитарни барзкъа а, юрта боахама продукташ дIаоттае моттигаш а хулийтаргья.

Базар тIа болх беш хургья общественни питане предприятей чайнеш, буфеташ, бахача наха эшача хIамай мастерске, справкаш тела стол.

Г. Грозне рынкай управлене тIахьех Нохч-ГIалгIай АССР-а ерригa колхозаш а колхозникаш а гуйран дезача ден хьалхарча базар тIа мамогта дукхагIа юрта боахама продукташ тIа а яхьаш дакъа лацара.

ГIОЗА ДОАГIАЛДА ШО, ТХА ХЬАМСАРА НОВКЪОСТИЙ.
Мехкдаьтта Грознерча къахьегамхошта дикагIа йола юрта боахама продукташ лургья вай!

Города Грозне колхозий рынкай Управлени.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 23; ТЕЛЕФОНАШ: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехкхокхама секретара — 2-25-72; корректорске — 2-30-91; партийни вахареи экономикан отделий — 2-25-72;

СФ01831

1918 шерарча 11-ча августа цIерагIа йола типографи. Нохч-ГIалгIай АССР. г. Грозный, Революце проспект, 30/3;

Заказ № 5976